

Bank Spółdzielczy w Lubartowie

Rok założenia 1903

Grupa BPS

*Załącznik
do Uchwały Nr 88/2022
Zarządu BS w Lubartowie
z dnia 24 maja 2022 roku*

*Załącznik
do Uchwały Nr 27/2022
Rady Nadzorczej BS w Lubartowie
z dnia 30 maja 2022 roku*

***Informacja o charakterze jakościowym i ilościowym
Banku Spółdzielczego w Lubartowie
w zakresie adekwatności kapitałowej, wynagrodzeń
oraz innych informacji podlegających ogłaszaniu
wg stanu na 31 grudnia 2021 r***

Lubartów, maj 2022r.

SPIS TREŚCI

I. Informacje ogólne o Banku.....	2
II. Informacje ujawniane zgodnie z częścią ósmą Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 648/2012, z późniejszymi zmianami (zwanego dalej „Rozporządzeniem CRR”) – art. 447 – najważniejsze wskaźniki.....	2
III. Informacja wynikająca z art. 111a ustawy Prawo bankowe	4
2. Informacja o stopie zwrotu z aktywów, obliczonej jako iloraz zysku netto i sumy bilansowej. 4	
3. Opis systemu zarządzania, w tym systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej.....	4
3.3.1. Ryzyko kredytowe	8
3.3.1.1. Zarządzanie ryzykiem kredytowym.....	8
3.3.1.2. Zarządzanie ryzykiem koncentracji zaangażowań	10
3.3.1.3. Zarządzanie ryzykiem kredytowym ekspozycji zabezpieczonych hipotecznie.....	10
3.3.1.4. Zarządzanie ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych	11
3.3.2. Ryzyko płynności (zgodnie z Rekomendacją P)	11
3.3.3. Ryzyko stopy procentowej.....	14
3.3.4. Ryzyko walutowe	15
3.3.5. Ryzyko operacyjne (zgodnie z Rekomendacją M).....	16
3.3.6. Ryzyko braku zgodności	18
3.3.7. Ryzyko strategiczne	19
3.3.8. Ilościowe strategiczne limity tolerancji na ryzyko bankowe Banku	19
3.8. W zakresie art. 435 ust. 2 Rozporządzenia CRR Bank informuje, że:	24
3.9. Informacje dotyczące zasad ładu wewnętrznego w bankach (zgodnie z Rekomendacją Z).....	25
3. Informacje dotyczące minimalnego czasu pracy członków Rady Nadzorczej Banku	25
4. Zakres stosowania – art. 436 Rozporządzenia CRR	26
5. Fundusze własne – art. 437 Rozporządzenia CRR	26
6. Wymogi kapitałowe – art. 438 Rozporządzenia CRR	27
8. Ekspozycja na ryzyko kredytowe kontrahenta – art. 439 Rozporządzenia CRR	29
9. Bufory kapitałowe – art. 440 Rozporządzenia CRR.....	29
10. Wskaźnik globalnego znaczenia systemowego – art. 441 Rozporządzenia CRR.....	29
11. Korekty z tytułu ryzyka kredytowego – art. 442 Rozporządzenia CRR	29
10. Aktywa wolne od obciążeń – art. 443 Rozporządzenia CRR	36
11. Korzystanie z ECAI – art. 444 Rozporządzenia CRR	36
12. Ekspozycja na ryzyko rynkowe – art. 445 Rozporządzenia CRR.....	36
13. Ekspozycja na ryzyko operacyjne – art. 446 Rozporządzenia CRR	36
14. Ekspozycje w papierach kapitałowych nieuwzględnionych w portfelu handlowym – art. 447 Rozporządzenia CRR.....	37
15. Ekspozycja na ryzyko stopy procentowej, przypisane pozycjom nieuwzględnionym w portfelu handlowym – art. 448 Rozporządzenia CRR.....	38
16. Ekspozycje sekurytyzacyjne – art. 449 Rozporządzenia CRR.....	39
17. Polityka w zakresie wynagrodzeń – art. 450 Rozporządzenia CRR.....	39
18. Dźwignia finansowa – art. 451 Rozporządzenia CRR	40
19. Stosowanie technik ograniczenia ryzyka kredytowego – art. 453 Rozporządzenia CRR ...	41
Oświadczenia Zarządu Banku o zakresie ujawnień.....	43

Na podstawie Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych (zwanego dalej „Rozporządzeniem CRR”), dokonuje się ujawnienia informacji o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczącym profilu ryzyka Banku, funduszy własnych, wymogów kapitałowych, polityki w zakresie wynagrodzeń oraz innych informacji w niniejszym dokumencie według stanu na 31 grudnia 2021 roku.

Wszelkie dane liczbowe zostały wyrażone w tysiącach złotych.

Informacja została zweryfikowana przez Stanowisko ds. zgodności i kontroli wewnętrznej pod kątem zgodności zakresu ujawnianych informacji z zakresem informacji określonym w „Polityce ujawniania informacji o charakterze jakościowym i ilościowym Banku Spółdzielczego w Lubartowie w zakresie adekwatności kapitałowej, wynagrodzeń oraz innych informacji podlegających ogłaszaniu”.

I. Informacje ogólne o Banku

Bank Spółdzielczy w Lubartowie, ul. Lubelska 95, zwany dalej „Bankiem”, jest zarejestrowany w Krajowym Rejestrze Sądowym – Rejestrze Przedsiębiorców pod numerem KRS: 0000083181. Bankowi nadano numer statystyczny REGON: 000501222.

Bank jest zrzeszony z Bankiem Polskiej Spółdzielczości S.A. w Warszawie.

Bank jest członkiem Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS, która jest jednostką zarządzającą, w rozumieniu przepisów Rozdziału 3a ustawy z dnia 7 grudnia 2000 r. o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających. Celem systemu jest zapewnienie płynności i wypłacalności każdego jego uczestnika na zasadach określonych w Umowie Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS. Przedmiotem działalności Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia jest także realizowanie audytu wewnętrznego wobec członków oraz monitorowanie, szacowanie i kontrola działalności członków Spółdzielni.

W 2021 roku Bank Spółdzielczy w Lubartowie prowadził działalność poprzez:

- 1) Centralę w Lubartowie – ul. Lubelska 95;
- 2) I Oddział w Lubartowie – ul. Lubelska 30A;
- 3) II Oddział w Lubartowie – ul. Lubelska 95;
- 4) Oddział w Abramowie – ul. Szkolna 8A;
- 5) Oddział w Firleju – ul. Partyzancka 2;
- 6) Oddział w Kamionce – ul. Lubartowska 5;
- 7) Oddział w Ostrowie Lubelskim – ul. Pod Lipami 4;
- 8) Oddział w Lublinie – ul. Willowia 29;
- 9) Oddział w Sernikach – Serniki 1A;
- 10) Filię w Niedźwiadzie – Niedźwiada Kolonia 66;
- 11) Punkt Kasowy w Rozkopaczewie – Rozkopaczew 1 nr 49.

Bank na dzień 31.12.2021 r. nie posiadał podmiotów zależnych.

II. Informacje ujawniane zgodnie z częścią ósmą Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 648/2012, z późniejszymi zmianami (zwanego dalej „Rozporządzeniem CRR”) – art. 447 – najważniejsze wskaźniki

W celu spełnienia wymogów określonych w Rozporządzeniu CRR, Bank jako instytucja mała i niezłożona w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt 145 Rozporządzenia CRR oraz instytucja nienotowana w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt Rozporządzenia CRR, raz do roku ujawnia najważniejsze wskaźniki, o których mowa w art. 447 Rozporządzenia CRR.

Najważniejsze wskaźniki (wzór EU KM1)	2020-12-31	2021-12-31
Dostępne fundusze własne (kwoty)		
Kapitał podstawowy Tier 1	25 459	26 678
Kapitał Tier 1	25 459	26 678
Łączny kapitał	25 459	26 678
Kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem		
Łączna kwota ekspozycji na ryzyko	167 816	163 234
Współczynniki kapitałowe (jako odsetek kwoty ekspozycji ważonej ryzykiem)		
Współczynnik kapitału podstawowego Tier 1 (%)	15,17	16,34
Współczynnik kapitału Tier 1 (%)	15,17	16,34
Łączny współczynnik kapitałowy (%)	15,17	16,34
Dodatkowe wymogi w zakresie funduszy własnych w celu uwzględnienia ryzyka innego niż ryzyko nadmiernej dźwigni (jako odsetek kwoty ekspozycji ważonej ryzykiem)		
Dodatkowe wymogi w zakresie funduszy własnych w celu uwzględnienia ryzyka innego niż ryzyko nadmiernej dźwigni (%)	-	-
W tym: obejmujące kapitał podstawowy Tier 1 (punkty procentowe)	-	-
W tym: obejmujące kapitał Tier 1 (punkty procentowe)	-	-
Łączne wymogi w zakresie funduszy własnych SREP (%)	8,00	8,00
Wymóg połączonego bufora i łączne wymogi kapitałowe (jako odsetek kwoty ekspozycji ważonej ryzykiem)		
Bufor zabezpieczający (%)	2,50	2,50
Bufor zabezpieczający wynikający z ryzyka makroostrożnościowego lub ryzyka systemowego zidentyfikowanego na poziomie państwa członkowskiego (%)	-	-
Specyficzny dla instytucji bufor antycykliczny (%)	-	-
Bufor ryzyka systemowego (%)	-	-
Bufor globalnych instytucji o znaczeniu systemowym (%)	-	-
Bufor innych instytucji o znaczeniu systemowym (%)	-	-
Wymóg połączonego bufora (%)	2,50	2,50
Łączne wymogi kapitałowe (%)	10,50	10,50
Kapitał podstawowy Tier 1 dostępny po spełnieniu łącznych wymogów w zakresie funduszy własnych SREP (%)	7,17	8,34
Wskaźnik dźwigni		
Miara ekspozycji całkowitej	451 942	518 537
Wskaźnik dźwigni (%)	5,63	5,14
Dodatkowe wymogi w zakresie funduszy własnych w celu uwzględnienia ryzyka nadmiernej dźwigni finansowej (jako odsetek miary ekspozycji całkowitej)		
Dodatkowe wymogi w zakresie funduszy własnych w celu uwzględnienia ryzyka nadmiernej dźwigni finansowej (%)	-	-
W tym: obejmujące kapitał podstawowy Tier 1 (punkty procentowe)	-	-
Łączne wymogi w zakresie wskaźnika dźwigni SREP (%)	3,00	3,00
Bufor wskaźnika dźwigni i łączny wymóg w zakresie wskaźnika dźwigni (jako odsetek miary ekspozycji całkowitej)		
Wymóg w zakresie bufora wskaźnika dźwigni (%)	-	-
Łączny wymóg w zakresie wskaźnika dźwigni (%)	3,00	3,00
Wskaźnik pokrycia wypływów netto		
Aktywa płynne wysokiej jakości (HQLA) ogółem (wartość ważona - średnia)	97 029	169 193
Wypływy środków pieniężnych - Całkowita wartość ważona	45 830	66 149
Wpływy środków pieniężnych - Całkowita wartość ważona	20 633	25 172
Wpływ środków pieniężnych netto ogółem (wartość skorygowana)	25 197	40 977
Wskaźnik pokrycia wypływów netto (%)	385,08	412,90
Wskaźnik stabilnego finansowania netto		
Dostępne stabilne finansowanie ogółem	381 119	423 715
Wymagane stabilne finansowanie ogółem	230 217	279 784
Wskaźnik stabilnego finansowania netto (%)	165,55	151,44

III. Informacja wynikająca z art. 111a ustawy Prawo bankowe

Informacja nie zawiera danych, o których mowa w art. 111a ust. 1 pkt 3, tj. w zakresie przedmiotu umowy oraz jej kosztów, ponieważ Bank Spółdzielczy w Lubartowie nie działa w ramach jednego z holdingów, o których mowa w art. 141f ust. 1 ustawy Prawo Bankowe. Bank nie zawarł takiej umowy.

1. Informacja o działalności Banku Spółdzielczego w Lubartowie w podziale na poszczególne państwa członkowskie i państwa trzecie, w których posiada podmioty zależne, na zasadzie skonsolidowanej w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt 48 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniające rozporządzenie (UE) nr 648/2012 za dany rok obrotowy.

1. Bank Spółdzielczy w Lubartowie jest spółdzielnią, działa na zasadzie Prawa spółdzielczego i Prawa bankowego, nie prowadzi działalności poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Zgodnie z § 2 Statutu Banku Spółdzielczego w Lubartowie jego terenem działania jest województwo lubelskie.
2. Suma dochodów Banku wg stanu na 31.12.2021 r. wyniosła 14 137 474,64 złotych, natomiast suma bilansowa ukształtowała się na poziomie 508 648 517,53 złotych.
3. Na koniec 2021 roku Bank zatrudnił 69 osób w pełnym wymiarze czasu pracy.
4. Zysk przed opodatkowaniem stanowił kwotę 2 697 173,84 złotych.
5. Należny podatek dochodowy wyniósł 428 724,00 złotych.
6. W roku 2021 Bank Spółdzielczy w Lubartowie:
  - 1) nie korzystał ze wsparcia finansowego pochodzącego ze środków publicznych na podstawie ustawy z dnia 12 lutego 2009 r. o udzielaniu przez Skarb Państwa wsparcia instytucjom finansowym (Dz. U. z 2016 r., poz. 1436);
  - 2) nie korzystał ze wsparcia pochodzącego z Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych na rzecz ochrony miejsc pracy w trybie art. 15gg ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz.U. z 2020 r. poz. 374), w ramach przepisów Tarczy Antykryzysowej, umożliwiających skorzystanie z dofinansowania do wynagrodzeń pracowników Banku.

2. Informacja o stopie zwrotu z aktywów, obliczonej jako iloraz zysku netto i sumy bilansowej.

Na dzień 31 grudnia 2021 roku wskaźnik ROA, czyli zwrot z aktywów netto Banku wyniósł 0,47 %.

3. Opis systemu zarządzania, w tym systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej

3.1 System zarządzania

Wprowadzona struktura organizacyjna Banku ma na celu umożliwienie skutecznego zarządzania i kontrolę ryzyka, zarówno na poziomie komórek odpowiedzialnych za proces zarządzania ryzykiem, jak i na szczeblu organów Banku, a także jego jednostek operacyjnych.

Zgodnie z aktualnie obowiązującą strukturą organizacyjną, Bank posiada następującą architekturę:

- 1) Centrala, jako jednostka organizacyjna Banku, usytuowana w siedzibie w Lubartowie, realizująca kluczowe dla całości Banku zadania merytoryczne i organizacyjne oraz nadzorująca ich wykonanie w stosunku do pozostałych jednostek organizacyjnych.
- 2) Oddziały, jako jednostki organizacyjne Banku, elementy struktury organizacyjnej, działające bezpośrednio na określonym jej szczeblu i dla osiągnięcia celów strategicznych Banku.

- 3) Komórki organizacyjne, jako wewnętrzne elementy struktury jednostek organizacyjnych, tj. Zespoły, Filie, Punkty Kasowe, Stanowiska pracy.

Obecna struktura organizacyjna Banku jest prosta i efektywna. Zapewnia właściwy podział pracy i właściwy przepływ informacji wewnętrznej i zewnętrznej.

Zarząd Banku działa w 3-osobowym składzie:

- 1) Prezes Zarządu,
- 2) Wiceprezes Zarządu ds. handlowych,
- 3) Wiceprezes Zarządu ds. finansowo-księgowych.

Wszyscy Członkowie Zarządu pozostają z Bankiem w stosunku pracy związanym z pełnioną funkcją. Osoby zarządzające Bankiem posiadają duże doświadczenie związane z bankowością spółdzielczą.

Zarząd i pracownicy znają zakresy zadań poszczególnych komórek i jednostek związane z zarządzaniem ryzykiem, znają również zasady zarządzania ryzykiem i stosują je w codziennej pracy.

Instrukcje i procedury zarządzania ryzykiem obejmują pełny zakres działalności Banku.

Zarządzanie ryzykiem w Banku odbywa się we wszystkich jednostkach organizacyjnych Banku, odpowiednio do ich zadań i jest zorganizowane w sposób umożliwiający zapobieganie konfliktom interesów.

Bank wdraża i rozwija systemy informatyczne wspomagające proces zarządzania ryzykiem, a także inne narzędzia informatyczne powiązane z zarządzaniem ryzykiem. Funkcjonalność systemów wspomaga realizację elementów procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym.

3.2 System informacji zarządczej

W Banku funkcjonuje scentralizowany system informatyczny. Istotne znaczenie dla funkcjonowania Banku ma dostęp i jakość działania odpowiednich łączy teleinformatycznych. Dokonane w tym zakresie prace zapewniają sprawnie funkcjonującą komunikację wewnętrzną w ramach sieci. Informacje zarządcze i sprawozdawcze zbierają i przygotowują na potrzeby Zarządu oraz podmiotów zewnętrznych:

- 1) Główny Księgowy,
- 2) Zespół Zarządzania Ryzykami, Analiz i Sprawozdawczości,
- 3) Stanowisko ds. Zgodności i Kontroli Wewnętrznej,
- 4) Stanowisko Wierzytelności Trudnych,
- 5) Zespół Organizacyjno-Administracyjny,
- 6) Zespół Monitoringu,
- 7) Zespół Handlowy,
- 8) Koordynator Programu (przeciwdziałanie praniu pieniędzy i finansowania terroryzmu),
- 9) Zespół ds. Teleinformatycznych,
- 10) Komisja ds. Zarządzania Jakością Danych i Testów,
- 11) Zespół ds. przeglądów zarządczych,
- 12) Komitet Zarządzania Ryzykami.

Zmiany na rynku dostawców i rosnące potrzeby względem systemu transakcyjnego użytkowanego przez Bank, dalszego usprawnienia kanałów transmisyjnych i zwiększania ich mobilności oraz racjonalizacji kosztów obsługi oznacza konieczność podejmowania zintegrowanych działań w ramach Zrzeszenia. W związku z tym istotną wagę ma strategia Zrzeszenia BPS i inicjatywa wypracowania wspólnej platformy informatycznej, integrującej funkcjonujące systemy w zrzeszonych bankach spółdzielczych, jak też aktywne uczestnictwo Banku w zrzeszeniowych przedsięwzięciach z zakresu teleinformatyki, rozliczeń itp.

Rada Nadzorcza ponadto otrzymuje informacje bezpośrednio w zakresie kontroli wewnętrznej i ryzyka braku zgodności.

Ogólne cele ujęte w Strategii Banku obejmowały:

- 1) utrzymanie płynności i wypłacalności Banku,
- 2) systematyczne zwiększanie funduszy własnych Banku,
- 3) działanie zgodne z prawem,
- 4) utrzymanie i umocnienie obecnej pozycji Banku na miejscowym rynku finansowym,
- 5) rozwijanie działalności poprzez rozszerzanie oferty produktów i terenu działania, uwzględniając interesy innych, sąsiednich banków spółdzielczych – członków Zrzeszenia lub przyłączając inne banki spółdzielcze zainteresowane wspólną działalnością,
- 6) zapewnienie bezpieczeństwa działania Banku, jego klientów i członków, a także trwałych i stabilnych warunków długoterminowego rozwoju, pozwalających na pozostanie silną oraz konkurencyjną instytucją finansową,
- 7) doskonalenie metod rozpoznawania, identyfikowania, ograniczania ryzyk bankowych poprzez skuteczne zarządzanie nimi w istotnych obszarach działalności Banku,
- 8) rozwijanie potencjału wewnętrznego Banku poprzez wzrost kompetencji kadry,
- 9) współpracę z innymi bankami spółdzielczymi w celu wzajemnego wsparcia w realizacji zrzeszeniowej strategii rozwoju.

3.3 System zarządzania ryzykiem

Zarządzanie ryzykiem w Banku odbywa się zgodnie z długofalową „Strategią zarządzania ryzykiem w Banku Spółdzielczym w Lubartowie”, przygotowaną przez Zarząd i zatwierdzoną przez Radę Nadzorczą Banku. Strategia jest zgodna z założeniami „Strategii Banku Spółdzielczego w Lubartowie na lata 2021 – 2023” i podlega corocznemu przeglądowi zarządczemu i weryfikacji. Przegląd i weryfikacja dokonywana jest również w przypadku występowania znaczących zmian wewnątrz lub w otoczeniu Banku.

Strategia zarządzania ryzykiem w Banku Spółdzielczym jest powiązana również z innymi regulacjami o charakterze strategicznym, np. Polityką zarządzania kapitałem Banku Spółdzielczego w Lubartowie, Planem ekonomiczno-finansowym, a także Politykami i Instrukcjami w zakresie zarządzania ryzykiem.

Strategia zarządzania ryzykiem zawiera cele definiujące apetyt na ryzyko Banku, rozumiany jako maksymalny, akceptowalny poziom ryzyka, jaki Bank może ponosić.

Cele definiujące apetyt na ryzyko mają charakter wskaźników ilościowych, w tym limitów wewnętrznych, a także założeń dotyczących zasad zarządzania ryzykiem o charakterze jakościowym.

Zarządzanie ryzykiem realizowane jest na podstawie pisemnych i zatwierdzonych przez Zarząd wewnętrznych regulacji, które określają sposób identyfikacji, pomiaru, monitorowania i raportowania poszczególnych rodzajów ryzyka.

Za szczególnie ważne w działalności Banku uznawane są następujące rodzaje ryzyka:

- 1) ryzyko kredytowe,
- 2) ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej,
- 3) ryzyko walutowe,
- 4) ryzyko płynności,
- 5) ryzyko operacyjne,
- 6) ryzyko braku zgodności,
- 7) ryzyko strategiczne.

W Banku funkcjonuje zorganizowany proces zarządzania ryzykiem, w którym uczestniczą organy

Banku, wyznaczone komitety i komórki organizacyjne oraz pracownicy.

W Strategii zarządzania ryzykiem w Banku Spółdzielczym w Lubartowie, zostały określone podstawowe zadania organów Banku w zakresie zarządzania ryzykiem. I tak:

Rada Nadzorcza:

- 1) zatwierdza Strategię zarządzania ryzykiem, zasady szacowania kapitału wewnętrznego, politykę zarządzania ryzykiem operacyjnym, politykę zarządzania ryzykiem braku zgodności, politykę zarządzania ryzykiem kredytowym obejmującą politykę zarządzania ryzykiem portfela ekspozycji zabezpieczonych hipotecznie oraz politykę zarządzania ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych, politykę zarządzania ryzykiem płynności i ryzykiem rynkowym, politykę zarządzania kapitałem;
- 2) nadzoruje proces zarządzania ryzykiem, w szczególności na podstawie cyklicznych raportów ryzyka;
- 3) zatwierdza strukturę organizacyjną Banku, dostosowaną do wielkości ponoszonego ryzyka; zatwierdza poziom tolerancji na ryzyko.

Zarząd Banku:

- 1) akceptuje Strategię zarządzania ryzykiem, zasady zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka oraz adekwatnością kapitałową;
- 2) wprowadza zatwierdzoną przez Radę Nadzorczą strukturę organizacyjną Banku, dostosowaną do wielkości ponoszonego ryzyka;
- 3) akceptuje raporty dotyczące zarządzania ryzykiem i adekwatnością kapitałową, skierowane do Rady Nadzorczej;
- 4) zarządza ryzykiem, ustala wartości progowe oraz nadzoruje i monitoruje działania podejmowane przez Bank w zakresie zarządzania ryzykiem;
- 5) podejmuje najważniejsze decyzje wpływające na poziom ryzyka Banku.

Proces zarządzania ryzykiem jest realizowany w trzech, wzajemnie niezależnych liniach obrony:

- 1) pierwsza linia obrony, którą stanowi weryfikacja bieżąca i testowanie, zapewniająca stosowanie mechanizmów kontroli ryzyka i zgodność działania z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa;
- 2) druga linia obrony, którą stanowi system zarządzania ryzykiem, w tym metody, narzędzia, proces i organizacja zarządzania ryzykiem;
- 3) trzecia linia obrony, którą stanowi audyt wewnętrzny realizowany przez Spółdzielnię Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS z siedzibą w Warszawie.

Na proces zarządzania ryzykiem bankowym składają się następujące czynności:

- 1) identyfikacja ryzyka, polegająca na rozpoznaniu aktualnych i potencjalnych źródeł ryzyka, które wynikają z bieżącej i planowanej działalności Banku;
- 2) pomiar ryzyka, obejmujący definiowanie miar ryzyka adekwatnych do rodzaju, istotności ryzyka i dostępności danych oraz ilościowej kwantyfikacji ryzyka za pomocą zdefiniowanych miar. Ocena ryzyka polega na określeniu rozmiarów z punktu widzenia realizacji celów zarządzania ryzykiem;
- 3) zarządzanie ryzykiem, polegające na podejmowaniu decyzji dotyczących akceptowanego poziomu ryzyka, planowaniu działań, wydawaniu rekomendacji i zaleceń, tworzeniu procedur i narzędzi wspomagających;
- 4) prognozowanie i monitorowanie, polegające na sporządzeniu prognoz poziomu ryzyka oraz monitorowaniu odchylenia realizacji od prognoz lub założeń punktów odniesienia (np. limitów, wartości progowych, planów, pomiarów z poprzedniego okresu, wydanych rekomendacji i zaleceń);
- 5) raportowanie, obejmujące cykliczne informowanie Kierownictwa i Rady Nadzorczej Banku o wynikach pomiaru, podjętych działaniach i rekomendacjach działań;

- 6) działania zarządcze, polegające w szczególności na wydawaniu przepisów wewnętrznych, określaniu poziomu tolerancji na ryzyko poprzez ustalenie wysokości limitów i wartości progowych, wydawaniu zaleceń, podejmowaniu decyzji o wykorzystaniu narzędzi wspierających zarządzanie ryzykiem. Celem podejmowania działań zarządczych jest kształtowanie procesu zarządzania ryzykiem oraz poziomu ryzyka.

3.3.1. Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe związane jest z możliwością wystąpienia strat finansowych spowodowanych niewywiązywaniem się kontrahenta Banku z zobowiązań wynikających z warunków umowy. Z uwagi na możliwość poniesienia przez Bank relatywnie dużych strat, ryzyko kredytowe istotnie wpływa na działalność Banku.

Celem strategicznym zarządzania ryzykiem kredytowym w Banku jest zwiększenie bezpieczeństwa działalności kredytowej poprzez zapewnienie właściwej, jakości oceny ryzyka kredytowego i efektywności podejmowania decyzji kredytowych, jak również skutecznego procesu monitorowania zaangażowania kredytowego wobec pojedynczego klienta oraz całego portfela kredytowego Banku.

W celu zapewnienia odpowiedniej do profilu ryzyka Banku, jakości aktywów kredytowych, Bank zarządza:

- 1) ryzykiem kredytowym,
- 2) ryzykiem koncentracji zaangażowań,
- 3) ryzykiem ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie,
- 4) ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych,

oraz stosuje określone techniki ograniczania ryzyka kredytowego i politykę zabezpieczeń.

3.3.1.1. Zarządzanie ryzykiem kredytowym

Oprócz Rady Nadzorczej i Zarządu Banku, w procesie zarządzania ryzykiem kredytowym główną rolę pełnią:

- 1) Członkowie Zarządu pełniący bezpośredni nadzór nad komórkami odpowiedzialnymi za zarządzanie ryzykiem kredytowym w Banku;
- 2) Komitet Kredytowy - opiniuje transakcje kredytowe;
- 3) Zespół Zarządzania Ryzykami, Analiz i Sprawozdawczości - opracowuje projekty: strategii i polityki, instrukcji, metodyk dotyczących zarządzania ryzykiem kredytowym oraz limitów ograniczających ryzyko kredytowe, w tym ryzyko koncentracji zaangażowań. Ponadto Zespół ten monitoruje, dokonuje pomiaru i kontroli ryzyka oraz identyfikuje zagrożenia, mające wpływ na zarządzanie ryzykiem kredytowym w Banku;
- 4) Zespół Monitoringu - odpowiada za proces przeprowadzania klasyfikacji ekspozycji kredytowych, w którym ocenia sytuację ekonomiczno-finansową kredytobiorców i wystawców zabezpieczeń oraz dokonuje przeglądu zabezpieczeń pod kątem ich ważności i wartości;
- 5) Stanowisko Wierzytelności Trudnych – odpowiedzialne za zarządzanie wierzytelnościami o obniżonej jakości, ich odzyskiwanie, nadzorowanie, monitoring, klasyfikację oraz koordynowanie bankowego systemu restrukturyzacji i windykacji; opracowuje regulacje wewnętrzne Banku związane z ustanawianiem i monitorowaniem zabezpieczeń mając na uwadze wartość zabezpieczenia możliwą do uzyskania podczas ewentualnego postępowania windykacyjnego, odpowiada za ocenę wartości zabezpieczenia na nieruchomości dla transakcji w ramach procesu restrukturyzacyjno-windykacyjnego, zbiera dane dotyczące średniego stopnia odzysków z zabezpieczeń w ramach danego procesu restrukturyzacyjno-windykacyjnego;
- 6) Stanowisko Analiz Kredytowych - odpowiedzialne za weryfikację wniosków kredytowych pod

kątem kompletności i poprawności dokumentacji kredytowej, adekwatności proponowanych zabezpieczeń, prawidłowej oceny zdolności kredytowej oraz poprawności propozycji decyzji kredytowych zgodnie z kompetencjami wynikającymi z obowiązującego Regulaminu podejmowania decyzji kredytowych;

- 7) Kierownicy jednostek/komórek organizacyjnych - odpowiedzialni za identyfikację ryzyka kredytobiorców ocenianych i monitorowanych w nadzorowanych jednostkach/komórkach;
- 8) Pozostali pracownicy Banku – uczestnicy procesu kredytowania – zobowiązani są do przestrzegania przyjętych zasad zarządzania ryzykiem kredytowym oraz do przeprowadzania kontroli bieżącej;
- 9) Stanowisko ds. Zgodności i Kontroli Wewnętrznej - odpowiedzialne za zapewnienie zgodności działania Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi, a także normami etycznego działania oraz koordynowanie spraw w zakresie funkcjonowania kontroli wewnętrznej w ramach, którego kontroluje i ocenia sprawność działania systemu zarządzania ryzykiem, w tym ryzykiem kredytowym;
- 10) Spółdzielnia Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS - dokonuje w ramach audytu wewnętrznego badania i oceny adekwatności i skuteczności zarządzania ryzykiem kredytowym.

Proces zarządzania ryzykiem kredytowym w Banku obejmuje:

- 1) identyfikację czynników ryzyka kredytowego,
- 2) ocenę oraz ustalenie dopuszczalnych norm ryzyka kredytowego (limity),
- 3) monitorowanie, pomiar i raportowanie ryzyka,
- 4) wdrażanie technik redukcji ryzyka,
- 5) wyliczenie wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego,
- 6) kontrolę zarządzania ryzykiem kredytowym.

Bank zarządza ryzykiem kredytowym zarówno w odniesieniu do pojedynczej transakcji, jak i do całego portfela kredytowego.

Zarządzanie ryzykiem kredytowym w odniesieniu do łącznego zaangażowania kredytowego Bank prowadzi poprzez:

- 1) dywersyfikację oraz monitorowanie i raportowanie ryzyka kredytowego z tytułu koncentracji;
- 2) monitorowanie i raportowanie, jakości portfela (badanie szkodowości kredytów w poszczególnych segmentach klientów, branżach itp.);
- 3) monitorowanie i raportowanie adekwatności dokonywanych odpisów i wielkości tworzonych rezerw na należności zagrożone;
- 4) monitorowanie ekspozycji zagrożonych, ich struktury, czynników ryzyka;
- 5) monitorowanie kredytów udzielanych podmiotom i osobom, o których mowa w art. 79a ustawy - Prawo bankowe;
- 6) realizację przedsięwzięć organizacyjno-kadrowych, polegających w szczególności na:
  - a) organizacji bezpiecznych systemów podejmowania decyzji kredytowych,
  - b) prawidłowym przepływie informacji,
  - c) odpowiednim doborze i szkoleniu kadr,
  - d) nadzorze nad działalnością kredytową.

Zarządzanie ryzykiem kredytowym pojedynczej transakcji prowadzone jest w Banku poprzez:

- 1) stosowanie metodyki oceny zdolności kredytowej, dostosowanej do profilu ryzyka kredytobiorcy;
- 2) bieżący monitoring kredytowy wszystkich ekspozycji;
- 3) przegląd ekspozycji kredytowych i tworzenie rezerw celowych;

- 4) windykację i nadzór nad kredytami zagrożonymi;
- 5) kontrolę procesu kredytowego w odniesieniu do transakcji zawartych z danym kredytobiorcą.

W Banku prowadzony jest systematyczny monitoring sytuacji ekonomicznej kredytobiorców i zabezpieczeń. Za prawidłowość prowadzenia monitoringu oraz klasyfikację ekspozycji odpowiedzialny jest Zespół Monitoringu.

Przyjęte zabezpieczenia ekspozycji kredytowych podlegają cyklicznemu monitoringowi. Zadaniem monitoringu przyjętych zabezpieczeń jest wczesna identyfikacja sygnałów ostrzegawczych, co umożliwi podjęcie działań ograniczających ryzyko kredytowe oraz uzyskanie planowanych przychodów z danej ekspozycji kredytowej.

W celu zwiększenia skuteczności procesu zarządzania ryzykiem kredytowym w odniesieniu do pojedynczej transakcji, jak i oceny wiarygodności klientów, Bank współpracuje z Biurem Informacji Kredytowej (BIK S.A.), Biurem Informacji Gospodarczej InfoMonitor, Systemem Bankowy Rejestr. Do aktualizacji ocen wartości nieruchomości przyjmowanych na zabezpieczenie Bank korzysta z bazy systemu AMRON.

3.3.1.2. Zarządzanie ryzykiem koncentracji zaangażowań

Bank zarządza ryzykiem koncentracji zaangażowań zarówno na poziomie jednostkowym, jak i całego portfela aktywów. W odniesieniu do portfela kredytowego Bank stosuje i monitoruje limity zaangażowania, w szczególności w odniesieniu do grupy klientów, produktów, branż i zabezpieczeń. Bank identyfikuje koncentracje zaangażowań i dokonuje oceny stopnia ryzyka kredytowego związanego z tymi koncentracjami.

Celem zarządzania limitami koncentracji jest:

- 1) ograniczenie skłonności do nadmiernej ekspozycji ryzyka wobec jednego klienta, bądź grupy klientów powiązanych ze sobą kapitałowo lub organizacyjnie;
- 2) zapewnienie odpowiedniej dywersyfikacji podmiotowej ryzyka i alokacji środków finansowych;
- 3) wskazanie poziomów minimalnych pułapów bezpieczeństwa;
- 4) umożliwienie właściwej dywersyfikacji i segmentacji portfela kredytowego;
- 5) umożliwienie oceny poziomu ryzyka i prawidłowego zarządzania aktywami.

W przypadku wykorzystania limitu na poziomie ustalonym przez Bank, podejmowane są działania w celu ograniczenia poziomu koncentracji zaangażowań. Wybór instrumentów zarządzania ryzykiem koncentracji zaangażowań, mających na celu dywersyfikację tego ryzyka, uzależniony jest od zidentyfikowanego poziomu ryzyka kredytowego, przy zachowaniu zasady proporcjonalności względem profilu ryzyka Banku.

Zasady klasyfikacji ryzyka koncentracji zaangażowań pod względem istotności, Bank ustala w oparciu o Instrukcję funkcjonowania procesu oceny adekwatności poziomu kapitału wewnętrznego (ICAAP). Celem procesu oceny adekwatności kapitału wewnętrznego jest zapewnienie utrzymania kapitału w wysokości dostosowanej do profilu ryzyka Banku.

3.3.1.3. Zarządzanie ryzykiem kredytowym ekspozycji zabezpieczonych hipotecznie

W celu ograniczenia ryzyka kredytowego ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie Bank dokonuje jego pomiaru i oceny, analizując:

- 1) poziom zaangażowania Banku w ekspozycje kredytowe zabezpieczone hipotecznie;
- 2) jakość portfela kredytowego w grupie ekspozycji zabezpieczonych hipotecznie;
- 3) wartość ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie w sytuacji zagrożonej;
- 4) wartość indywidualnie istotnych ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie;
- 5) wartość indywidualnie istotnych ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie w sytuacji zagrożonej;

- 6) bieżącą ocenę wartości nieruchomości, w tym: rodzaj nieruchomości stanowiącej zabezpieczenie, rodzaj hipoteki, miejsce Banku w kolejności zaspokajania się z hipoteki, prawomocność wpisu, ubezpieczenie nieruchomości;
- 7) poziom wskaźnika LtV.

Bank monitoruje zmiany zachodzące na rynku nieruchomości oraz weryfikuje wartość rynkową nieruchomości, stanowiących zabezpieczenie ekspozycji kredytowych. Weryfikacja i monitoring prowadzone są na podstawie dokumentów przedkładanych przez kredytobiorcę oraz informacji i danych gromadzonych bezpośrednio przez pracowników Banku, z wykorzystaniem m.in. danych o nieruchomościach zawartej w bazie systemu Analiz i Monitorowania Rynku Obrotu Nieruchomościami (AMRON), zarządzanym przez Związek Banków Polskich.

W procesie zarządzania ryzykiem kredytowym ekspozycji zabezpieczonych hipotecznie, Bank realizuje zasady określone w Rekomendacji S Komisji Nadzoru Finansowego.

3.3.1.4. Zarządzanie ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych

W celu ograniczenia ryzyka kredytowego detalicznych ekspozycji kredytowych Bank dokonuje jego pomiaru i oceny, analizując:

- 1) jakość detalicznych ekspozycji kredytowych;
- 2) poziom i adekwatność odpisów (rezerw);
- 3) wykorzystanie i przestrzeganie przyjętych limitów oraz przestrzeganie maksymalnych wartości wskaźników detalicznych ekspozycji kredytowych obsługiwanych z opóźnieniem;
- 4) przebieg procesu akceptacji, skalę odstępstw;
- 5) wyniki monitorowania i dochodzenia roszczeń z tytułu detalicznych ekspozycji kredytowych;
- 6) kwoty nie odzyskane (straty);
- 7) wartości odzysku z zabezpieczeń detalicznych ekspozycji kredytowych.

Bank posiada procedury w zakresie zabezpieczenia detalicznych ekspozycji kredytowych. Przyjmując zabezpieczenie, Bank dokonuje weryfikacji podstawowych kryteriów decydujących o jego skuteczności, w tym płynności zabezpieczenia, wartości oraz dostępu i możliwości kontroli w całym okresie kredytowania, wpływu na poziom tworzonych rezerw oraz możliwość zmniejszenia wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego.

W procesie zarządzania ryzykiem kredytowym detalicznych ekspozycji, Bank realizuje zasady określone w Rekomendacji T Komisji Nadzoru Finansowego.

3.3.2. Ryzyko płynności (zgodnie z Rekomendacją P)

Ryzyko płynności jest definiowane, jako zagrożenie utraty zdolności do terminowego wywiązywania się z bieżących i przyszłych zobowiązań, a w konsekwencji poniesienia dodatkowych kosztów, związanych z koniecznością zaciągnięcia zobowiązań lub sprzedażą aktywów na niekorzystnych warunkach w związku z ryzykiem płynności rynku (produktu).

Zarządzanie płynnością ma na celu wywiązywanie się z bieżących i przyszłych (również potencjalnych) zobowiązań z uwzględnieniem charakteru prowadzonej działalności oraz potrzeb mogących się pojawić w wyniku zmian otoczenia rynkowego, poprzez kształtowanie struktury bilansu oraz zobowiązań pozabilansowych w sposób zapewniający niezbędną wysokość środków finansowych.

W realizacji tego celu za istotne uznaje się dążenie do wzrostu stabilnych źródeł finansowania, w szczególności depozytów osób fizycznych oraz utrzymanie bezpiecznego poziomu wszystkich wskaźników płynnościowych.

Celem polityki Banku w zakresie utrzymania płynności jest zapobieganie wystąpieniu sytuacji kryzysowej oraz określenie rozwiązań (planów awaryjnych) umożliwiających jej przetrwanie. Tak przyjęty cel sprowadza zagadnienia płynności do obszaru stabilności źródeł finansowania Banku

oraz możliwości upłynnienia posiadanych aktywów w dowolnym momencie, bez istotnej utraty ich wartości.

Podstawowym celem zarządzania płynnością w Banku jest kształtowanie struktury bilansowych i pozabilansowych pozycji Banku w sposób zapewniający stałą zdolność do regulowania zobowiązań i uwzględniający charakter prowadzonej działalności oraz potencjalne potrzeby, mogące się pojawić w wyniku zmian na rynku pieniężnym lub w zachowaniu klientów.

Monitorowanie dziennego stanu środków finansowych Banku oraz lokowanie nadwyżek pieniężnych, dokonywane jest w Zespole Księgowości i Rozliczeń, który opracowuje również raport uwzględniający stan i przepływy pieniężne na ww. rachunku oraz planowane i prognozowane wpływy i wypływy na każdy dzień roboczy. Zespół Zarządzania Ryzykami, Analiz i Sprawozdawczości monitoruje i analizuje narażenie Banku na ryzyko płynności, przedstawia propozycje norm ostrożnościowych ograniczających ekspozycję Banku na ryzyko płynności oraz kontroluje przestrzeganie obowiązujących limitów (z uwzględnieniem nadzorczych norm płynności), akceptowanych przez Radę Nadzorczą Banku.

W ramach systemu zarządzania ryzykiem płynności Bank prowadzi monitoring i pomiar płynności finansowej, zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie regulacjami, w tym m.in. poprzez:

- 1) codzienną analizę wpływów i wypływów środków z rachunku bieżącego Banku w Banku Polskiej Spółdzielczości S.A., umożliwiającą efektywne wykorzystanie dostępnych środków (z uwzględnieniem obowiązku utrzymania rezerwy obowiązkowej na wymaganym poziomie);
- 2) codzienne monitorowanie poziomu aktywów płynnych oraz stopnia wykorzystania obowiązujących w tym zakresie limitów;
- 3) codzienne monitorowanie wskaźnika pokrycia płynności krótkoterminowej (LCR) oraz wskaźnika stabilnego finansowania (NSFR) na poziomie wymaganym, zgodnie z limitem określonym w Rozporządzeniu CRR;
- 4) analizę luki płynności, z uwzględnieniem wskaźników płynności w wybranych terminach zapadalności / wymagalności;
- 5) wyznaczanie i monitorowanie wykorzystania limitów finansowania portfela kredytowego, w tym finansowania kredytów o terminach zapadalności powyżej 5 lat oraz powyżej 10 lat;
- 6) badanie osadu we wkładach deponowanych przez klientów podmiotów niefinansowych oraz instytucji samorządowych;
- 7) kontrolę przestrzegania limitów stanów gotówki w kasach Banku w ramach potrzeb, dokonując zasileń, bądź odprowadzeń nadmiaru gotówki;
- 8) kontrolę środków na rachunkach nostro, zabezpieczając płynność dewizową Banku w walutach obcych poprzez transakcje na walutowym rynku międzybankowym;
- 9) analizę stopnia zrywalności depozytów terminowych i wcześniejszych spłat kredytów;
- 10) analizę wskaźników stabilności bazy depozytowej.

W ramach obowiązujących wewnętrznych procedur awaryjnych prowadzi się ponadto:

- 1) monitoring kształtowania się czynników uznanych za oznaki zagrożenia płynności;
- 2) scenariuszowe analizy zdolności Banku do zaspokojenia zapotrzebowania na środki płynne, w przypadku kryzysu płynności w Banku i w sektorze bankowym;
- 3) kalkulacje wskaźników pomocniczych płynności, pozwalające na ocenę istotnych z punktu widzenia płynności relacji pomiędzy poszczególnymi pozycjami bilansowymi.

Dzienne raporty obrazujące bieżącą sytuację płynnościową Banku przekazywane są Prezesowi Zarządu nadzorującemu ryzyka istotne. Raporty o ekspozycji Banku na ryzyko płynności przedstawiane są Zarządowi w okresach miesięcznych oraz Radzie Nadzorczej w okresach kwartalnych.

Obowiązujący w Banku system limitów obejmuje wszystkie istotne obszary występowania ryzyka płynności. Wartości graniczne ustalone są na wysokich i bezpiecznych poziomach, stąd

sporadyczne przypadki przekroczenia/niedotrzymania limitów miały charakter ostrzegawczy, zostały zdiagnozowane i nie stanowiły zagrożenia dla bezpieczeństwa i funkcjonowania Banku.

Tryb obiegu informacji i współpracy poszczególnych jednostek/komórek organizacyjnych Banku w ramach systemu zarządzania płynnością uwzględnia: organy kierownicze oraz nadzorcze Banku, a także komórki pełniące funkcje operacyjne oraz kontrolne.

Zespół Zarządzania Ryzykami, Analiz i Sprawozdawczości monitoruje i analizuje narażenie Banku na ryzyko płynności oraz kontroluje przestrzeganie obowiązujących limitów (z uwzględnieniem nadzorczych norm płynności), akceptowanych przez Radę Nadzorczą Banku.

Obok Rady Nadzorczej, sprawującej nadzór nad zgodnością strategii i polityki Bank w zakresie zarządzania ryzykiem płynności, ze strategią i planem finansowym Banku oraz wprowadzeniem systemu zarządzania ryzykiem płynności, dokonującej oceny adekwatności skuteczności tego procesu i Zarządu Banku, w procesie zarządzania ryzykiem płynności Banku uczestniczą:

- 1) Zarząd Banku, odpowiedzialny za pracę Zespołu Zarządzania Ryzykami, Analiz i Sprawozdawczości, bezpośrednio nadzorujący komórki mające zadania w obszarze zarządzania ryzykiem płynności;
- 2) Komitet Zarządzania Ryzykami – opiniuje projekty strategii i polityk dotyczących zarządzania ryzykiem, procedury pomiaru, raportowania i limitowania ryzyka;
- 3) Zespół Księgowości i Rozliczeń – odpowiada za operacyjne zarządzanie płynnością złotową i walutową Banku w ramach obowiązujących limitów, utrzymanie i skład portfela aktywów płynnych na poziomie zabezpieczającym płynność finansową Banku;
- 4) Zespół Zarządzania Ryzykami, Analiz i Sprawozdawczości – odpowiada za projektowanie i wdrażanie metod pomiaru, raportowania, limitowania i kontroli poszczególnych rodzajów ryzyk, opracowywanie strategii i polityki zarządzania ryzykiem, limitowanie, pomiar i raportowanie poziomu ryzyka;
- 5) Stanowisko ds. Zgodności i Kontroli Wewnętrznej – pełni funkcję niezależnej oceny efektywności i skuteczności rozwiązań w zakresie identyfikacji, pomiaru i zarządzania ryzykiem oraz odpowiada za zapewnienie zgodności działania Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi, a także normami etycznego działania.

Obowiązujący w Banku system limitów, obejmuje wszystkie istotne obszary występowania ryzyka płynności. Wartości graniczne ustalone są na bezpiecznych poziomach.

Tryb obiegu informacji i współpracy poszczególnych jednostek / komórek organizacyjnych Banku w ramach systemu zarządzania płynnością uwzględnia: organy kierownicze oraz nadzorcze Banku, a także komórki pełniące funkcje operacyjne oraz kontrolne. Informacje, raporty i wnioski dotyczące ryzyka płynności są przedmiotem obrad Komitetu Zarządzania Ryzykami. W 2021 roku Bank utrzymywał wysoki poziom buforów płynności. Stan aktywów płynnych wyniósł 262 498 tys. zł, co stanowiło 51,61 % aktywów netto oraz pokrywały pasywa niestabilne w 365,55 %.

Urealniona luka płynności wg stanu na 31 grudnia 2021 r. (w tys. zł).

L.p.	Wyszczególnienie	do 1 dnia	od 1 dnia do 7 dni	od 7 dni do 1 m-ca	Powyżej 1 m-ca do 3 m-cy	Powyżej 3 m-cy do 6 m-cy	Powyżej 6 m-cy do 1 roku	Powyżej 1 roku
1	Aktywa ogółem	89 302	118 356	51 096	7 450	11 773	17 172	228 165
2	Pasywa ogółem	88 063	432	13 848	56 847	53 132	56 758	268 914
3	Luka płynności w przedziałach	1 239	117 924	37 248	- 49 397	- 41 359	- 39 586	- 40 749
4	Luka płynności skumulowana	1 239	119 163	156 411	107 014	65 655	26 069	-14 680
5	Wskaźnik luki skumulowany	1,0	2,3	2,5	1,7	1,3	1,1	0,9

Wskaźnik pokrycia wypływów netto (LCR) wg stanu na 31 grudnia 2021 r.

Zabezpieczenie przed utratą płynności	169 193 tys. zł
Wypływy środków pieniężnych netto ogółem	40 977 tys. zł
Wskaźnik pokrycia wypływów netto	412,90 %

Wskaźnik stabilnego finansowania (NSFR) wg stanu na 31 grudnia 2021 r.

Dostępne stabilne finansowanie	423 715 tys. zł
Wymagane stabilne finansowanie	279 784 tys. zł
Wskaźnik stabilnego finansowania	151,44 %

3.3.3. Ryzyko stopy procentowej

Zarządzanie ryzykiem stopy procentowej ma na celu utrzymanie zmienności wyniku finansowego oraz bilansowej wartości zaktualizowanej kapitału, wynikającej ze zmian stóp procentowych, w granicach niezagrażających bezpieczeństwu Banku i akceptowanych przez Radę Nadzorczą w ramach zatwierdzonej strategii.

W działalności Banku wyodrębniono trzy podstawowe rodzaje ryzyka stopy procentowej:

- 1) ryzyko niedopasowania terminów przeszacowania – odnosi się głównie do portfela bankowego i wyraża się w zagrożeniu przychodów Banku, przede wszystkim odsetkowych, w sytuacji niekorzystnych zmian stóp procentowych lub istotnej zmiany struktury przeszacowania pozycji w bilansie, powodującej zmiany w wyniku z tytułu odsetek;
- 2) ryzyko bazowe – wynika z niedoskonałego powiązania (korelacji) stóp procentowych instrumentów generujących przychody i koszty odsetkowe, które to instrumenty mają jednocześnie te same okresy przeszacowania;
- 3) ryzyko opcji klienta – wynika z wpisanych w produkty bankowe opcji klienta, które mogą być zrealizowane w następstwie zmian stóp procentowych. Instrumenty zawierające opcje klienta są na ogół najbardziej typowe dla działalności bankowej usytuowanej w portfelu bankowym i obejmują kredyty dające kredytobiorcy prawo spłaty przed terminem części lub całości kredytu oraz różnego typu depozyty, pozwalające deponentom wycofać środki w dowolnym momencie. Opcje klienta są na ogół realizowane, gdy stanowi to korzyść dla ich posiadacza i nie jest korzystne dla sprzedającego opcje.

Celem Banku jest utrzymanie niskiej wrażliwości wyniku odsetkowego na zmiany rynkowych stóp procentowych. Bank utrzymuje pozycję luki dla działalności złotowej i walutowej w ramach przyjętych limitów.

Podstawę zarządzania ryzykiem stopy procentowej stanowią wewnętrzne regulacje Banku opracowane z uwzględnieniem kluczowych zagadnień zawartych w rekomendacjach nadzoru bankowego.

W procesie zarządzania ryzykiem stopy procentowej uczestniczą:

- 1) Rada Nadzorczą – w ramach pełnionego nadzoru właścicielskiego, dokonuje okresowej oceny dotyczącej wszystkich aspektów zarządzania ryzykiem stopy procentowej w Banku, w tym zgodności prowadzonej polityki z obowiązującą strategią oraz planem finansowym;
- 2) Zarząd Banku – odpowiedzialny jest za stworzenie i zorganizowanie prawidłowego procesu zarządzania ryzykiem stopy procentowej, w tym za wdrożenie i aktualizowanie zasad polityki oraz procedur zarządzania tym ryzykiem;
- 3) Komitet Zarządzania Ryzykami – opiniuje obowiązujące w Banku regulacje dotyczące ryzyka stopy procentowej, wysokość limitów dla ryzyka stopy procentowej;
- 4) Zespół Zarządzania Ryzykami, Analiz i Sprawozdawczości – opracowuje projekty: strategii, polityki, instrukcji i metodyk dotyczących zarządzania ryzykiem stopy procentowej oraz limitów ograniczających ryzyko stopy procentowej. Ponadto Zespół ten monitoruje, dokonuje pomiaru i kontroli ryzyka oraz identyfikuje zagrożenia, mające wpływ na ryzyko stopy

procentowej;

- 5) Stanowisko ds. Zgodności i Kontroli Wewnętrznej – pełni funkcję niezależnej oceny efektywności i skuteczności rozwiązań w zakresie identyfikacji, pomiaru i zarządzania ryzykiem oraz odpowiada za zapewnienie zgodności działania Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi, a także normami etycznego działania.

Ryzyko stopy procentowej monitorowane jest poprzez analizę ryzyka luki i profilu stopy procentowej bilansu Banku, w połączeniu z ustalaniem na dany rok obrachunkowy przez Zarząd Banku, limitem dopuszczalnego ryzyka wyniku odsetkowego.

Pomiar ryzyka odbywa się w cyklach miesięcznych i jest prezentowany na posiedzeniach Komitetu Zarządzania Ryzykami oraz na posiedzeniach Zarządu Banku. Radzie Nadzorczej przedstawiane są wyniki pomiaru płynności wraz z komentarzem, w okresach kwartalnych.

W celu prawidłowego monitoringu ryzyka stopy procentowej, Bank prowadzi ponadto analizy symulacyjne, z uwzględnieniem scenariusza szokowego.

Profil ryzyka stopy procentowej jest określany w Banku w oparciu o trzy jego rodzaje:

- 1) ryzyko niedopasowania terminów przeszacowania;
- 2) ryzyko bazowego;
- 3) ryzyko opcji klienta.

Za monitorowanie limitów ryzyka stopy procentowej odpowiedzialny jest Zespół Zarządzania Ryzykami, Analiz i Sprawozdawczości, który w przypadku przekroczenia którejkolwiek z wartości granicznych, zobowiązany jest do sporządzenia pisemnej informacji o tym fakcie i przekazania jej członkom Komitetu Zarządzania Ryzykami oraz Zarządowi Banku.

3.3.4. Ryzyko walutowe

W Banku wykonywane są następujące operacje walutowe:

- 1) przelewy międzybankowe,
- 2) operacje banknotowe – transakcje polegające na zasilaniu i odprowadzaniu zagranicznych znaków pieniężnych,
- 3) operacje lokacyjne,
- 4) przyjmowanie depozytów walutowych od klientów,
- 5) operacje wymiany (forex) – kupno / sprzedaż walut obcych za złote lub za walutę inną, niż waluta transakcji, dokonywane z Bankiem BPS S.A,
- 6) operacje kupna / sprzedaży walut obcych za złote dokonywane przez klientów w formie gotówkowej lub bezgotówkowej, z zastosowaniem kursu preferencyjnego lub kursu z Tabeli kursów Banku.

Ryzyko walutowe wiąże się z posiadaniem otwartej pozycji walutowej, co oznacza niebezpieczeństwo negatywnego wpływu zmian kursu walutowego na wynik finansowy i kapitały Banku.

Zarządzanie ryzykiem walutowym polega m.in. na zawieraniu transakcji o takiej strukturze oraz warunkach, które w najbardziej efektywny sposób zabezpieczają Bank przed potencjalnymi stratami z tytułu zmian kursów walutowych, minimalizując związane z nim ryzyko.

W procesie zarządzania ryzykiem walutowym uczestniczą:

- 1) Rada Nadzorcza – sprawuje nadzór nad strategią zarządzania ryzykiem walutowym Banku oraz prawidłowością funkcjonowania procesu zarządzania tym ryzykiem (poprzez zatwierdzanie dokumentów strategicznych);
- 2) Zarząd Banku – zapewnia zasoby niezbędne do prawidłowej realizacji procesu zarządzania ryzykiem walutowym, przyjmuje strategię i polityki zarządzania ryzykiem walutowym Banku, a także zatwierdza limity, regulaminy organizacyjne i instrukcje oraz okresowo kontroluje i dokonuje oceny adekwatności systemu zarządzania ryzykiem walutowym;

- 3) Komitet Zarządzania Ryzykami – opiniuje obowiązujące w Banku regulacje dotyczące ryzyka walutowego, metody monitorowania, pomiaru i limitowania oraz rekomenduje Zarządowi Banku wysokość limitów dla tego ryzyka;
- 4) Zespół Zarządzania Ryzykami, Analiz i Sprawozdawczości – opracowuje zasady pomiaru i kontroli ryzyka walutowego oraz dokonuje ich aktualizacji, kontroluje przestrzeganie limitów, określa pozycje walutowe oraz oblicza wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka walutowego; przygotowuje raporty dotyczące wyników pomiaru ryzyka walutowego;
- 5) Zespół Księgowości i Rozliczeń – odpowiada za zarządzanie operacyjne bieżącą płynnością walutową;
- 6) Stanowisko ds. Zgodności i Kontroli Wewnętrznej – dokonuje kontroli aktów normatywnych regulujących zarządzanie ryzykiem walutowym oraz kontroli realizacji procesu zarządzania tym ryzykiem;
- 7) Jednostki i komórki organizacyjne Banku – uczestniczą w procesie operacji walutowych oraz rozliczania i księgowania zawartych transakcji walutowych.

Proces zarządzania ryzykiem walutowym obejmuje pomiar, limitowanie, monitorowanie, raportowanie oraz redukcję tego ryzyka.

Ryzyko walutowe monitorowane jest poprzez codzienną kontrolę istniejących limitów pozycji walutowych, wyliczanie pozycji walutowej całkowitej i jej udziału w stosunku do funduszy własnych. Pomiar ryzyka odbywa się codziennie, a w okresach miesięcznych jest prezentowany na posiedzeniach Komitetu Zarządzania Ryzykami i na posiedzeniach Zarządu Banku oraz w okresach kwartalnych na posiedzeniach Rady Nadzorczej.

W celu ograniczenia ryzyka walutowego określono limit na pozycję walutową całkowitą na poziomie 2% funduszy własnych Banku. Ze względu na utrzymanie ograniczonych wielkości pozycji walutowych, ekspozycję na ryzyko walutowe uznaje się za niską, a Bank nie jest zobligowany do tworzenia dodatkowych wymogów kapitałowych na to ryzyko.

3.3.5. Ryzyko operacyjne (zgodnie z Rekomendacją M)

Zarządzanie ryzykiem operacyjnym w Banku Spółdzielczym w Lubartowie odbywa się w sposób zapewniający realizację zapisów Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 8 czerwca 2021 r. w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej oraz polityki wynagrodzeń w bankach oraz rekomendacji Komisji Nadzoru Finansowego, zawartych w Rekomendacji M i Rekomendacji D oraz Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r.

Podstawy funkcjonowania systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym wyznaczają:

- 1) Strategia zarządzania ryzykiem w Banku Spółdzielczym w Lubartowie; w tym ryzykiem operacyjnym;
- 2) Polityka zarządzania ryzykiem operacyjnym – zawierająca opis struktury organizacyjnej oraz model procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym Banku.

Głównym celem strategicznym jest stworzenie i optymalizacja systemowego zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku.

W procesie zarządzania ryzykiem operacyjnym uczestniczą:

- 1) Rada Nadzorcza – sprawuje nadzór nad zgodnością strategii i polityki Banku w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym, ze strategią i planem finansowym Banku, wprowadzeniem systemu zarządzania ryzykiem, w tym ryzykiem outsourcingu oraz ocenia adekwatność i skuteczność tego procesu;
- 2) Zarząd Banku – odpowiada za opracowanie i wdrożenie strategii zarządzania ryzykiem operacyjnym, za zorganizowanie skutecznego procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym, w tym ryzykiem outsourcingu oraz monitorowanie efektywności jego funkcjonowania w Banku;

- 3) Komitet Zarządzania Ryzykami – opiniuje projekty aktów normatywnych odnoszących się do zarządzania ryzykiem operacyjnym oraz materiały informacyjne na temat ryzyka operacyjnego Banku przekazywane Zarządowi Banku. Komitet rekomenduje Zarządowi Banku do zatwierdzania limity Kluczowych Wskaźników Ryzyka Operacyjnego (KRI – Key Risk Indicators);
- 4) Zespół Zarządzania Ryzykami, Analiz i Sprawozdawczości – odpowiada za koordynowanie procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku oraz monitorowanie poziomu ryzyka operacyjnego, przeprowadza analizy profilu ryzyka operacyjnego, przygotowuje projekty aktów normatywnych w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym oraz informacje dla Zarządu i Rady Nadzorczej na temat poziomu ryzyka operacyjnego Banku;
- 5) Stanowisko ds. Zgodności i Kontroli Wewnętrznej – opiniuje system zarządzania Bankiem, w tym skuteczność zarządzania ryzykiem operacyjnym w działalności Banku; przeprowadza testowanie pionowe w komórkach i jednostkach organizacyjnych Banku w celu dokonania oceny zgodności działania kontrolowanych komórek z obowiązującymi regulacjami zewnętrznymi i wewnętrznymi;
- 6) Zespół ds. Teleinformatycznych – odpowiada za nadzorowanie i eksploatację systemów teleinformatycznych Banku, w tym systemu bankowości elektronicznej, poprzez m.in. dbanie o bezpieczeństwo danych, konfigurowanie środowiska informatycznego, zapewnianie środowisk testowych, zarządzanie dokumentacją;
- 7) Jednostki i komórki organizacyjne Banku – odpowiadają za bieżące zarządzanie ryzykiem operacyjnym, poprzez:
  - a) identyfikację i rejestrację zdarzeń operacyjnych oraz aktualizację informacji o tych zdarzeniach,
  - b) podejmowanie działań ograniczających potencjalne zagrożenia w obszarze ryzyka operacyjnego;
- 8) Spółdzielnia Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS, przeprowadza audyt w zakresie poprawności realizacji procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym.

Proces zarządzania ryzykiem operacyjnym obejmuje identyfikację, pomiar, limitowanie, monitorowanie, raportowanie oraz redukowanie tego ryzyka i jest realizowany w sposób ciągły. Ryzyko operacyjne Banku jest identyfikowane *ex ante* (straty potencjalne), poprzez samoocenę ryzyka oraz *ex post* (straty rzeczywiste), poprzez rejestrację zdarzeń operacyjnych. Poziom ryzyka operacyjnego jest mierzony za pomocą KRI i monitorowany we wszystkich obszarach działania Banku, charakteryzujących się wysoką podatnością na ryzyko. System raportowania poziomu ryzyka operacyjnego obejmuje informację kwartalną dla Zarządu i Rady Nadzorczej Banku na temat narażenia Banku na ryzyko operacyjne.

Informacja ta zawiera:

- 1) informację o liczbie zdarzeń operacyjnych zarejestrowanych w systemie;
- 2) analizę strat poniesionych przez Bank z tytułu zrealizowanego ryzyka operacyjnego ze szczególnym uwzględnieniem strat istotnych;
- 3) informację o istotnych zdarzeniach operacyjnych zarejestrowanych w obszarze ryzyka operacyjnego;
- 4) omówienie wysokości Kluczowych Wskaźników Ryzyka Operacyjnego (KRI);
- 5) wyliczenie wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka operacyjnego wyliczonego według metody wskaźnika bazowego (BIA);
- 6) informacje o zmianach w regulacjach wewnętrznych i zewnętrznych w obszarze ryzyka operacyjnego.

Zarządowi Banku prezentowana jest również bieżąca informacja o istotnych stratach operacyjnych. Bank stosuje następujące metody ograniczania ryzyka operacyjnego (oraz łagodzenia skutków

zrealizowania tego ryzyka):

- 1) modyfikowanie procesów w aspekcie redukcji ryzyka operacyjnego do poziomu akceptowanego;
- 2) monitorowanie poziomu ryzyka w procesach;
- 3) outsourcing usług;
- 4) zabezpieczenia fizyczne;
- 5) zabezpieczenia finansowe (ubezpieczenia);
- 6) plany awaryjne.

W odniesieniu do całości ryzyka operacyjnego, na jakie narażony jest Bank w swojej działalności, kluczową rolę odgrywa system kontroli wewnętrznej, który jest także istotnym elementem zarządzania ryzykiem operacyjnym.

Proces zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku był wspierany przez system informatyczny def2500/cORM.

3.3.6. Ryzyko braku zgodności

W Banku zapewnienie zgodności rozumiane jest, jako dbałość Zarządu i Rady Nadzorczej Banku oraz pracowników o zachowanie standardów etycznych, rynkowych i przestrzeganie przepisów prawa, rekomendacji KNF i przepisów wewnętrznych Banku.

Zarządzanie ryzykiem braku zgodności zostało uregulowane w Polityce zgodności oraz Strategii zarządzania ryzykiem.

Celem zarządzania ryzykiem braku zgodności jest identyfikacja potencjalnych zagrożeń dla działania Banku, monitorowanie zaistniałych incydentów, podejmowanie działań wspierających oraz naprawczych, zapobiegających narażaniu Banku na występowanie zdarzeń wynikających z ryzyka braku zgodności oraz potencjalnych negatywnych skutków finansowych i niefinansowych nieprzestrzegania przez Bank przepisów prawa, wymogów organów nadzorczych, rekomendacji i standardów rynkowych.

Zgodnie z Polityką zgodności zarządzanie ryzykiem braku zgodności obejmuje następujące obszary:

- 1) etyka zawodowa;
- 2) ochrona interesów klienta;
- 3) postępowanie w zakresie powierzania czynności bankowych podmiotom zewnętrznym;
- 4) przestrzeganie mechanizmów kontrolnych w zakresie zapewnienia zgodności działalności Banku z przepisami MiFID, a także weryfikacja prawidłowości przeprowadzania przez pierwszą linię obrony kontroli poprawności wykonywania czynności w zakresie zapewnienia zgodności działalności Banku z przepisami MiFID;
- 5) zarządzanie konfliktami interesów;
- 6) monitorowanie zmian w przepisach prawa;
- 7) bezpieczeństwo finansowe;
- 8) reklamacje klientów;
- 9) przeciwdziałanie mobbingowi w Banku.

W Banku zostały zdefiniowane Kluczowe Wskaźniki Ryzyka braku zgodności określone dla kluczowych obszarów występowania tego ryzyka. Wskaźniki te stanowią system wczesnego ostrzegania o ewentualnym wzroście ryzyka braku zgodności. Analiza ryzyka braku zgodności i wyniki pomiarów KRI stanowią element raportu kwartalnego z obszaru ryzyka braku zgodności, przedkładanego na posiedzenie Zarządu i Rady Nadzorczej Banku. Identyfikacja ryzyka braku zgodności jest procesem ciągłym, a za podstawowe sposoby identyfikacji ryzyka uznaje się: rejestr zdarzeń ryzyka operacyjnego (liczba zdarzeń operacyjnych zarejestrowanych w systemie

def2500/cORM”, zweryfikowanych jako zdarzenia operacyjne powiązane z ryzykiem braku zgodności), rejestr reklamacji i skarg (liczba reklamacji zaewidencjonowanych w rejestrze skarg/reklamacji i w rejestrze reklamacji kartowych zidentyfikowanych jako reklamacje powiązane z ryzykiem braku zgodności oraz zgłoszonych reklamacji dotyczących potencjalnych naruszeń standardów etycznych), rejestr spraw sądowych (liczba spraw sądowych powiązanych z ryzykiem braku zgodności).

Informacje uzyskiwane od innych komórek/jednostek w ramach realizowanego procesu monitorowania przez te komórki (w tym, informacje o zgłoszonych reklamacjach dotyczących produktów ubezpieczeniowych), zmiany przepisów prawa, ustalenia dokonane w trakcie realizowanych czynności testowania czy weryfikacji bieżącej prowadzonych przez Stanowisko ds. Zgodności i Kontroli Wewnętrznej, czy też wyniki postępowań wyjaśniających, nieprawidłowości zidentyfikowane przez Bank w ramach wszystkich linii obrony, w tym audytu SSOZ (liczba niezgodnych regulacji wewnętrznych Banku z przepisami prawa powszechnego, z rekomendacjami KNF i wytycznymi innych organów), informacje z kanału anonimowego powiadamiania o naruszeniach (liczba nieprawidłowości lub nadużyć zgłoszonych przez pracowników Banku) oraz ustalenia kontroli nadzorczych wykonywanych przez instytucje nadzorcze (KNF, Rzecznik Finansowy).

System zarządzania ryzykiem braku zgodności Banku, stanowi wykonanie postanowień Rekomendacji H i M Komisji Nadzoru Finansowego.

3.3.7. Ryzyko strategiczne

Ryzyko strategiczne – ryzyko związane z podjęciem błędnych decyzji biznesowych, wadliwą ich realizacją lub brakiem reakcji na zmiany w otoczeniu biznesowym, które mogą zagrozić realizacji celów i kierunków strategicznych Banku. Ryzyko to obejmuje: ryzyka strategiczne, ryzyko otoczenia ekonomicznego, ryzyko regulacyjne, ryzyko konkurencji, gdzie:

- 1) ryzyko strategiczne - ryzyko związane z podejmowaniem niekorzystnych lub błędnych decyzji strategicznych, brakiem lub wadliwą realizacją przyjętej strategii oraz ze zmianami w otoczeniu zewnętrznym i niewłaściwą reakcją na te zmiany;
- 2) ryzyko otoczenia ekonomicznego – ryzyko zmiany warunków ekonomiczno-społecznych mających niekorzystny wpływ na podmiot (cykliczności);
- 3) ryzyko regulacyjne - ryzyko zmiany prawnych warunków prowadzenia działalności;
- 4) ryzyko konkurencji – ryzyko zmian rynkowych (warunków konkurowania) mających niekorzystny wpływ na Bank.

Celem strategicznym w zakresie ryzyka strategicznego jest utrzymanie stałej, niewrażliwej na zmiany otoczenia pozycji rynkowej i ekonomicznej Banku, poprzez właściwy proces zarządzania strategicznego, monitorowanie otoczenia i postępów strategii oraz pomiar wrażliwości Banku na zmianę czynników otoczenia i podejmowanie działań mających na celu zmniejszenie wrażliwości Banku, w przypadku stwierdzenia nadmiernej ekspozycji na zmianę poziomu ryzyka, wynikającego ze zmian sytuacji zewnętrznej.

3.3.8. Ilościowe strategiczne limity tolerancji na ryzyko bankowe Banku

Miara tolerancji na ryzyko	Rodzaj ryzyka	Poziom limitu tolerancji	Wykonanie na 31.12.2021 r.
udział kredytów zagrożonych w kredytach ogółem	ryzyko kredytowe	≤ 10 %	2,88 %
suma dużych ekspozycji uznane fundusze gdzie: duża ekspozycja – zdefiniowana w art. 392 Rozporządzenia CRR	ryzyko koncentracji	≤ 300 %	146,94 %
luka płynności krótkoterminowej M1	ryzyko płynności	≥ 0,1 mln zł	192,72 mln zł

współczynnik pokrycia aktywów niepiętnych i aktywów o ograniczonej płynności funduszami własnymi i środkami obcymi stabilnymi M4	ryzyko płynności	$\geq 1,02$	1,80
Współczynnik płynności krótkoterminowej M2	ryzyko płynności	$\geq 1,05$	4,50
Współczynnik pokrycia aktywów niepiętnych funduszami własnymi M3	ryzyko płynności	$\geq 1,05$	1,94
Wskaźnik LCR	ryzyko płynności	$\geq 1,1$	4,13
Wskaźnik NSFR	ryzyko płynności	$\geq 1,05$	1,51
Wrażliwość Banku na ryzyko stopy procentowej – zmiana stóp procentowych o 35 p.b. z tytułu ryzyka bazowego	ryzyko stopy procentowej	≤ 5 % funduszy własnych	0,57 %
Wrażliwość Banku na ryzyko stopy procentowej – wpływ zmiany oprocentowania o +/- 200 p.b. na wartość ekonomiczną kapitału	ryzyko stopy procentowej	≤ 15 % funduszy własnych	12,81 %
wrażliwość Banku na ryzyko walutowe: pozycja walutowa całkowita wyrażona w PLN	ryzyko walutowe	≤ 2 % funduszy własnych	0,04 %
limit straty rzeczywistej	ryzyko operacyjne	10 % wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka operacyjnego wyliczonego w I filarze	0,00 %
limit straty potencjalnej	ryzyko operacyjne	20 % wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka operacyjnego wyliczonego w I filarze	0,00 %
relacja kapitału wewnętrznego do funduszy własnych	adekwatność kapitałowa	≤ 90 %	62,72 %
łączny współczynnik kapitałowy	adekwatność kapitałowa	$\geq 14,00$ %	16,34 %
Współczynnik kapitału Tier 1	adekwatność kapitałowa	$\geq 11,50$ %	16,34 %
Limity wskaźników wyspecyfikowanych w rekomendacjach i uchwałach nadzorczy			
Wskaźnik Dtl (debt to income) dla klientów wnoszących o kredyty detaliczne/zabezpieczone hipotecznie		≤ 65 %	zasada zachowana
Wskaźnik udziału kredytów zagrożonych w portfelu kredytów detalicznych		< 5 %	0,75 %
Wskaźnik LtV dla ekspozycji kredytowych zabezpieczonych na nieruchomościach mieszkalnych		≤ 80 %	zasada zachowana
Wskaźnik LtV dla ekspozycji kredytowych zabezpieczonych na nieruchomościach komercyjnych		≤ 75 %	zasada zachowana
Minimalny wkład własny dla ekspozycji kredytowych zabezpieczonych na nieruchomościach mieszkalnych		≥ 20 %	zasada zachowana
Minimalny wkład własny dla ekspozycji kredytowych zabezpieczonych na nieruchomościach komercyjnych		≥ 25 %	zasada zachowana

Na dzień 31 grudnia 2021 roku limity ograniczające ryzyko utrzymywane były w ramach akceptowanego przez Radę Nadzorczą poziomu ryzyka.

3.4 System kontroli wewnętrznej

Funkcjonujący w Banku system kontroli wewnętrznej zorganizowano na trzech niezależnych poziomach:

- 1) poziom I, to funkcja zarządzania ryzykiem w działalności operacyjnej Banku;
- 2) poziom II, to funkcja zarządzania ryzykiem realizowana przez specjalnie do tego powołane niezależne stanowiska lub komórki organizacyjne w strukturach Banku niezależne od zarządzania ryzykiem na Poziomie I, w tym Stanowisko ds. Zgodności i Kontroli Wewnętrznej, Zespół Zarządzania Ryzykami, Analiz i Sprawozdawczości, Analityka Kredytowego, Zespół Monitoringu oraz Stanowisko Wierzytelności Trudnych;
- 3) poziom III, to funkcja audytu wewnętrznego, realizowana przez Spółdzielnię Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS z siedzibą w Warszawie.

Stanowisko ds. Zgodności i Kontroli Wewnętrznej, podlegające bezpośrednio Prezesowi Zarządu Banku, odpowiedzialne jest za zapewnienie zgodności działania Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi, a także normami etycznego działania oraz koordynowanie spraw w zakresie funkcjonowania kontroli wewnętrznej.

Zasady organizacji pracy i wykonywanych zadań Stanowiska ds. Zgodności i Kontroli Wewnętrznej zostały uregulowane w przyjętym w Banku Regulaminie funkcjonowania Stanowiska ds. Zgodności i Kontroli Wewnętrznej, w Polityce zgodności oraz w Instrukcji zarządzania ryzykiem braku zgodności.

Od 1 stycznia 2016 r. funkcję audytu wewnętrznego pełni Spółdzielnia Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS, jako jednostka zarządzająca Systemem.

3.5. Opis polityki wynagrodzeń oraz informacja o powołaniu komitetu do spraw wynagrodzeń

Polityka wynagrodzeń Banku Spółdzielczego w Lubartowie opracowana została przez Zarząd Banku oraz zatwierdzona przez Radę Nadzorczą na podstawie:

- 1) ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe;
- 2) uchwały Nr 218/2014 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 22 lipca 2014 r. w sprawie wydania „Zasad ładu korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych”;
- 3) rozporządzenia Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 8 czerwca 2021 r. w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej oraz polityki wynagrodzeń w bankach.

Celami Polityki wynagrodzeń Banku są:

- 1) adekwatne wynagradzanie pracowników, w tym Członków Zarządu, za wykonaną pracę, powierzony zakres obowiązków i odpowiedzialności, motywowanie ich do osiągania wysokich wyników oraz realizacji celów strategicznych Banku;
- 2) prawidłowe i skuteczne zarządzanie ryzykiem przez osoby objęte Polityką wynagrodzeń zmiennych, niewykraczające poza zatwierdzony przez Radę Nadzorczą poziom ryzyka;
- 3) realizacja Strategii Banku.

Polityka określa zasady wynagradzania pracowników Banku, w tym Członków Zarządu. Realizowana jest z uwzględnieniem wielkości ryzyk, związanych z jego funkcjonowaniem, a także zakresu, skali oraz stopnia złożoności prowadzonej działalności. Nadzorowanie polityki wynagrodzeń w zakresie obowiązującego w Banku systemu wynagrodzeń realizowane jest przez Radę Nadzorczą i obejmuje ocenę jej adekwatności oraz poszczególnych elementów składowych wynagrodzeń, w tym kształt systemów motywacyjnych i dodatkowych korzyści.

Rada zbiera się na posiedzeniach w miarę potrzeb, nie rzadziej niż raz na dwa miesiące. W ramach działań nadzorczych Rada Nadzorczą dokonuje monitorowania wynagrodzenia zmiennego osób objętych Polityką wynagrodzeń zmiennych, biorąc pod uwagę zarządzanie ryzykiem, zachowanie

prawidłowości i zgodności działania Banku z przepisami prawa i regulacjami wewnętrznymi, kierując się zasadą ostrożnego i stabilnego zarządzania ryzykiem, kapitałem i płynnością, szczególną dbałością o długoterminowe dobro Banku oraz interes jego udziałowców. Rada Nadzorcza dokonuje także oceny kompetencji i reputacji kandydatów na Członków Zarządu, poszczególnych członków Zarządu oraz Zarządu Banku, jako organu kolegialnego, zgodnie z Procedurą oceny odpowiedniości.

„Regulamin wynagradzania pracowników Banku Spółdzielczego w Lubartowie” stanowi podstawową regulację wewnętrzną w zakresie polityki wynagradzania. Natomiast zasady wynagradzania członków Zarządu określają ponadto „Regulamin wynagradzania Zarządu Banku Spółdzielczego w Lubartowie”, Statut Banku oraz zawarte umowy o pracę.

System wynagrodzeń w Banku służy zapewnieniu stabilnego jego rozwoju i ma na celu przyciągnięcie i utrzymanie najlepszych pracowników, w tym członków Zarządu, a także zabezpieczenie interesów jego właścicieli poprzez określanie wynagrodzeń osób, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka Banku, w tym członków Zarządu w taki sposób, aby wynagrodzenie nie stanowiło zachęty do podejmowania ryzyka wykraczającego poza zaakceptowaną przez Radę Nadzorczą skłonność do ryzyka Banku.

Na system wynagrodzeń w Banku składają się wynagrodzenia zasadnicze, wynagrodzenia zmienne i benefity pozapłacowe. Podstawę kształtowania polityki wynagrodzeń Banku stanowi wynagrodzenie zasadnicze. Różnicowanie wynagrodzenia zasadniczego pracowników Banku, z wyłączeniem członków Zarządu, realizowane jest w oparciu o zajmowane stanowisko, powierzony zakres obowiązków i odpowiedzialności, złożoność wykonywanych czynności, kwalifikacje i nabyte doświadczenie oraz wyniki ocen okresowych, przeprowadzanych zgodnie z „Instrukcją zarządzania kadrami w Banku Spółdzielczym w Lubartowie”. Wysokość wynagrodzenia zasadniczego członka Zarządu uzależniona jest od posiadanych kwalifikacji zawodowych, stażu pracy i doświadczenia zawodowego, stażu pracy w Zarządzie Banku oraz sytuacji ekonomiczno-finansowej Banku.

Wynagrodzenie zmienne w Banku stanowią w szczególności premie oraz nagrody. Premia w Banku ma charakter uznaniowy. Jej wysokość jest bezpośrednio skorelowana z wynikami Banku i uwzględnia wkład pracy w osiągnięciu założonych celów na dany okres poszczególnych osób i zespołów oraz postawę pracownika. Ocena dokonywana jest w szczególności na podstawie mierników i zasad określonych w Instrukcji „Zasady monitoringu oraz oceny jednostek sprzedażowych Banku Spółdzielczego w Lubartowie”.

System wynagrodzeń Banku uzupełniają motywatory pozapłacowe materialne i niematerialne. Poprzez benefity pozapłacowe wspierane są w szczególności takie obszary jak: zdrowie pracowników, ich rozwój, podnoszenie kwalifikacji, bezpieczeństwo socjalne, zabezpieczenie emerytalne. Motywatory niematerialne wspierają potrzeby pracownika takie jak możliwość awansu oraz realizacji ambicji zawodowych.

Informacje o obowiązującej w Banku polityce wynagrodzeń oraz informacje dotyczące wynagradzania osób, których mają istotny wpływ na profil ryzyka Banku, podlegają upublicznieniu zgodnie z przyjętą przez Bank „Polityką informacyjną Banku Spółdzielczego w Lubartowie dotyczącą adekwatności kapitałowej”.

3.6. Informacja o powołaniu komitetu do spraw wynagrodzeń.

W Banku Spółdzielczym w Lubartowie nie działa komitet do spraw wynagrodzeń.

Obowiązek wynikający z art. 9cb ust. 1 pkt 1 ustawy - Prawo bankowe w zakresie powołania przedmiotowego komitetu nie dotyczy Banku Spółdzielczego w Lubartowie, gdyż nie jest on bankiem istotnym w rozumieniu art. 4 pkt 35 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe.

3.7. Informacja o spełnianiu przez członków Rady Nadzorczej i Zarządu Banku Spółdzielczego w Lubartowie wymogów określonych w art. 22aa ustawy - Prawo bankowe.

Członkowie Zarządu i Rady Nadzorczej Banku Spółdzielczego w Lubartowie posiadają wiedzę, umiejętności i doświadczenie zawodowe odpowiednie do pełnionych funkcji i powierzonych im obowiązków oraz dają rękojmię należytego wykonywania tych obowiązków. Zarówno kandydaci, jak i członkowie wymienionych organów podlegają ocenie odpowiedniości, zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie w Banku politykami.

Ocenę odpowiedniości przeprowadza Oceniający, którym dla członków Zarządu jest Rada Nadzorcza, a dla członków Rady Nadzorczej – Zebranie Przedstawicieli.

W procesie oceny odpowiedniości indywidualnej bada się spełnienie wymogów odpowiedniości według kryteriów mających zastosowanie do ocenianej osoby. Przedmiotowe kryteria oraz elementy podlegające ocenie w ramach danego kryterium to:

- 1) poziom wiedzy, umiejętności i doświadczenia zawodowego – oceniane elementy: wykształcenie, życiorys zawodowy, kompetencje;
- 2) rękojmia należytego wykonywania funkcji – oceniane elementy: niekaralność, rękojmia, sytuacja finansowa i konflikt interesów, niezależność osądu;
- 3) poświęcanie czasu na wykonywanie obowiązków w Banku – elementy: gotowość poświęcania wystarczającej ilości czasu;
- 4) powiązania z Bankiem Spółdzielczym – elementy: spełnianie wymogów specyficznych dla banków spółdzielczych wynikających z Prawa spółdzielczego oraz ustawy o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających;
- 5) niezależność – elementy: spełnianie wymogów niezależności wynikających z ustawy o biegłych rewidentach (dot. członków Rady Nadzorczej lub kandydatów do pełnienia funkcji w tym organie).

W procesie oceny odpowiedniości kolegalnej bada się wymogi odpowiedniości całego składu Rady Nadzorczej oraz Zarządu w celu sprawdzenia czy indywidualne kwalifikacje, umiejętności i doświadczenie poszczególnych członków organu dopełniają się w taki sposób, że zapewniony jest odpowiedni poziom kolegalnego zarządzania Bankiem (w przypadku Zarządu) lub poziom nadzoru nad zarządzaniem Bankiem (w przypadku Rady Nadzorczej), w tym odpowiedni udział osób spełniających kryteria wynikające z przepisów szczegółowych (Komitet Audytu). Określając oczekiwany poziom kompetencji, uwzględnia się wymóg, aby organ jako całość posiadał odpowiedni poziom kompetencji we wszystkich obszarach, co nie oznacza, że na każdym stanowisku wymagane są kompetencje na jednolicie wysokim poziomie we wszystkich obszarach.

Oceny odpowiedniości dokonuje Komisja ds. odpowiedniości – w przypadku Rady Nadzorczej powoływana na każdym Zebraniu Przedstawicieli, dokonującym oceny odpowiedniości i składająca się z trzech przedstawicieli, zaś w odniesieniu do członków Zarządu oceny dokonuje Rada Nadzorcza w oparciu o ocenę przygotowaną przez Komisję, składającą się z trzech członków powołanych ze składu Rady Nadzorczej. Komisja ds. oceny odpowiedniości dokonuje analizy informacji zawartych w Formularzu Oceny i formułuje wynikające z analizy wnioski, z wykorzystaniem Formularza Oceny, w którym dokumentuje m.in. wynik rekomendowanej oceny, a także wskazanie zdarzeń istotnych, jeśli w opinii Komisji miały one wpływ na wynik oceny. Zebranie Przedstawicieli i Rada Nadzorcza podejmują uchwały w sprawie oceny odpowiedniości poszczególnych kandydatów/członków odpowiednio Rady Nadzorczej i Zarządu, jak również oceny kolegalnej danego organu.

Członkowie Zarządu i Rady Nadzorczej Banku są obowiązani pełnić swoje funkcje w sposób uczciwy i rzetelny oraz kierować się niezależnością osądu, aby zapewnić skuteczną ocenę oraz weryfikację podejmowania i wykonania decyzji związanych z bieżącym zarządzaniem Bankiem. Bank zapewnia wprowadzenie wszystkich nowo powołanych członków Rady Nadzorczej i Zarządu

w obowiązki w celu ułatwienia jasnego zrozumienia przez nich struktury Banku, jego modelu biznesowego, profilu ryzyka i zasad zarządzania Bankiem, jak również roli poszczególnych członków organu. Bank zabezpiecza odpowiednie zasoby ludzkie i finansowe na wprowadzenie w obowiązki oraz stosowne szkolenia, w sposób indywidualny i zbiorowy, zapewniające odpowiedzialność członków Rady Nadzorczej i Zarządu Banku.

W wyniku przeprowadzonej rocznej weryfikacji Zarząd Banku, jak i poszczególni jego członkowie uzyskali ocenę pozytywną. Powołana przez Radę Nadzorczą Komisja ds. odpowiedzialności dokonała w dniu 19 marca 2021 roku oceny odpowiedzialności członków Zarządu, a jej wyniki zatwierdziła Rada Nadzorcza na swym posiedzeniu w dniu 30 marca 2021 roku. Ocena ta miała charakter indywidualny w stosunku do każdego członka Zarządu z osobna, jak i oceny kolegialnej w stosunku do Zarządu, jako całości. Zarząd Banku otrzymał absolutorium z czynności za rok 2020 na Zebraniu Przedstawicieli w dniu 18 czerwca 2021 roku.

Oceny Członków Rady Nadzorczej dokonano na Zebraniu Przedstawicieli w dniu 18 czerwca 2021 roku. Komisja ds. oceny odpowiedzialności dokonała oceny indywidualnej kwalifikacji i reputacji poszczególnych członków Rady Nadzorczej oraz oceny kolegialnej Rady Nadzorczej działającej jako organ. W wyniku przeprowadzonej oceny Komisja oceniła, iż wszyscy członkowie Rady posiadają odpowiednie kwalifikacje i reputację do pełnienia funkcji w Radzie Nadzorczej Banku Spółdzielczego w Lubartowie. Komisja nie stwierdziła faktów lub okoliczności będących pochodną działań członków Rady Nadzorczej, które negatywnie wpłynęłyby na reputację Banku Spółdzielczego w Lubartowie.

3.8. W zakresie art. 435 ust. 2 Rozporządzenia CRR Bank informuje, że:

- 1) Członkowie Rady Nadzorczej Banku nie pełnią stanowisk dyrektorskich poza Bankiem. Przez stanowisko dyrektorskie należy rozumieć funkcje członka zarządu lub rady nadzorczej pełnione w podmiotach objętych tym samym instytucjonalnym systemem ochrony spełniającym warunki, o których mowa w art. 113 ust. 7 Rozporządzenia nr 575/2013 lub w podmiotach, w których Bank posiada znaczny pakiet akcji, o którym mowa w art. 4 ust. 1 pkt 36 Rozporządzenia 575/2013.
- 2) Zarząd Banku działał w 3 osobowym składzie.
- 3) Członków Zarządu powołuje zgodnie z przepisami prawa Rada Nadzorcza, biorąc pod uwagę wyniki oceny wstępnej kwalifikacji, doświadczenia i reputacji kandydatów. Oceny następczej kwalifikacji, doświadczenia i reputacji członków Zarządu dokonuje Rada Nadzorcza, zgodnie z „Polityką dokonywania ocen odpowiedzialności członków Zarządu i osób pełniących kluczowe funkcje w Banku Spółdzielczym w Lubartowie”.
- 4) Członków Rady Nadzorczej powołuje Zebranie Przedstawicieli zgodnie ze Statutem Banku Spółdzielczego w Lubartowie, biorąc pod uwagę kwalifikacje i reputację kandydatów. Oceny następczej kwalifikacji i reputacji członków Rady Nadzorczej dokonuje Zebranie Przedstawicieli, zgodnie z „Polityką dokonywania oceny odpowiedzialności członków Rady Nadzorczej Banku Spółdzielczego w Lubartowie”.
- 5) Bank, z uwagi na skalę działalności, nie stosuje strategii zróżnicowania w zakresie wyboru członków Zarządu oraz Rady Nadzorczej.
- 6) Bank, z uwagi na skalę działania, nie tworzy w obrębie Rady Nadzorczej komitetu ds. ryzyka, a zarządzanie ryzykiem jest nadzorowane przez Radę Nadzorczą, wspomaganą przez powołany na podstawie ustawy z dnia 11 maja 2017 roku o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym, spośród jej członków – Komitet Audytu, który wspiera działania Rady Nadzorczej poprzez prezentację swojego stanowiska, ocen i rekomendacji, co z kolei pozwala na podejmowanie przez Radę Nadzorczą stosownych decyzji w obszarach systemu zarządzania ryzykiem, sprawozdawczości finansowej oraz systemu kontroli wewnętrznej.
- 7) Przepływ informacji dotyczącej ryzyka kierowanej do Zarządu oraz Rady Nadzorczej

w Banku jest sformalizowany i zgodny z regulacją wewnętrzną „Instrukcją funkcjonowania Systemu Informacji Zarządczej”, definiującą: częstotliwość, zakres, odbiorców i terminy sporządzania sprawozdań i raportów dotyczących między innymi ryzyka.

- 8) Systemem informacji zarządczej są objęte wszystkie rodzaje ryzyka uznane przez Bank za istotne.
- 9) Zakres i częstotliwość raportowania jest dostosowana do skali narażenia na ryzyko, a także zmienności ryzyka, zapewniając możliwość podejmowania decyzji oraz odpowiedniej reakcji w przypadku zmiany ekspozycji na ryzyko.

3.9. Informacje dotyczące zasad ładu wewnętrznego w bankach (zgodnie z Rekomendacją Z)

1. Zasady identyfikacji, zarządzania oraz zapobiegania ryzyku wynikającego z rzeczywistych oraz potencjalnych konfliktów interesów.

Zgodnie z obowiązkiem wynikającym z treści Rekomendacji Z Komisji Nadzoru Finansowego, Bank Spółdzielczy w Lubartowie określił zasady identyfikacji, zarządzania oraz zapobiegania ryzyku wynikającego z rzeczywistych oraz potencjalnych konfliktów interesów, a także zasady wyłączenia z procesu decyzyjnego członka organu zarządzającego/ nadzorującego Banku, w przypadku zaistnienia konfliktu interesów lub jego zaistnienia w „Polityce w zakresie przeciwdziałania konfliktowi interesów w Banku Spółdzielczym w Lubartowie”. Szczegółowe informacje dotyczące przyjętej w tym zakresie Polityki znajdują się w Informacji opublikowanej na stronie internetowej Banku pod www.bslubartow.pl.

2. Informacje dotyczące wskaźnika maksymalnego stosunku średniego całkowitego wynagrodzenia brutto członków Zarządu w okresie rocznym do średniego całkowitego wynagrodzenia brutto pozostałych pracowników banku w okresie rocznym.

Na dzień 31 grudnia 2021 r. wskaźnik maksymalnego stosunku średniego całkowitego wynagrodzenia brutto członków Zarządu w okresie rocznym do średniego całkowitego wynagrodzenia brutto pozostałych pracowników banku w okresie rocznym, wyliczony zgodnie z Rekomendacją Z (Rek. 15.3) wynosił 320,02 %.

Wyszczególnienie	31.12.2021	31.12.2020
Średnie całkowite wynagrodzenie brutto członków Zarządu w okresie rocznym	177 241,81 zł	166 180,65 zł
Średnie całkowite wynagrodzenie brutto w okresie rocznym	55 384,77 zł	50 543,94 zł
Wskaźnik maksymalnego stosunku średniego całkowitego wynagrodzenia brutto członków Zarządu do średniego całkowitego wynagrodzenia brutto pozostałych pracowników w okresie rocznym	320,02 %	328,78 %

3. Informacje dotyczące minimalnego czasu pracy członków Rady Nadzorczej Banku

W „Regulaminie działania Rady Nadzorczej Banku Spółdzielczego w Lubartowie” wykazano, iż:

- 1) Członkowie Rady Nadzorczej powinni wykonywać obowiązki aktywnie, z należytą starannością i zaangażowaniem, a także dokonywać ocen na podstawie własnego, niezależnego osądu oraz obiektywnych i merytorycznych argumentów oraz podejmować decyzje zgodnie z tymi ocenami. Członkowie Rady Nadzorczej powinni dokładnie rozumieć obowiązujące w Banku zasady zarządzania oraz swoją rolę.
- 2) Członkowie Rady Nadzorczej powinni poświęcać odpowiednią ilość czasu na przygotowanie się do posiedzeń.
- 3) Członkowie Rady mogą sprawować swoje funkcje tylko osobiście.
- 4) Członek Rady jest obowiązany usprawiedliwić swoją nieobecność na posiedzeniu.
- 5) Członkowie Rady są zobowiązani do zachowania w tajemnicy informacji poufnych i chronionych z poszanowaniem obowiązującego prawa, w szczególności informacji objętych

tajemnicą bankową i tajemnicą handlową Banku i podmiotów od niego zależnych lub z nim stowarzyszonych.

- 6) Członkowie Rady nie mogą wykorzystywać jakichkolwiek informacji, do których mają dostęp w czasie wykonywania swych obowiązków służbowych, w jakimkolwiek celu sprzecznym z interesem Banku.
- 7) Członkowie Rady nie mogą zajmować się interesami konkurencyjnymi wobec Banku.

4. Zakres stosowania – art. 436 Rozporządzenia CRR

Informacja o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczy adekwatności kapitałowej Banku Spółdzielczego w Lubartowie. Bank nie jest podmiotem dominującym, ani podmiotem zależnym. Bank nie dokonuje konsolidacji do celów rachunkowości i regulacji ostrożnościowych.

5. Fundusze własne – art. 437 Rozporządzenia CRR

Informacja na temat funduszy własnych, zgodnie z Rozporządzeniem wykonawczym Komisji nr 1423/2013 z dnia 20 grudnia 2013 r., ustanawiającym wykonawcze standardy techniczne w zakresie wymogów dotyczących ujawniania informacji na temat funduszy własnych instytucji, zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013:

L.p.	Pozycja	Kwota (w tys. zł)
1.	FUNDUSZE WŁASNE	26 678
1.1	KAPITAŁ TIER I	26 678
1.1.1	KAPITAŁ PODSTAWOWY TIER I	26 678
1.1.1.1.1	Oплаcone instrumenty kapitałowe	748
1.1.1.2	Zyski zatrzymane w poprzednich latach	0
1.1.1.2.2.1	Zysk lub strata możliwe do przypisania właścicielom jednostki dominującej	2 268
1.1.1.2.2.2	(-) Część niezuanego zysku z bieżącego okresu lub niezuanego zysku rocznego	- 2 268
1.1.1.3	Skumulowane inne całkowite dochody	400
1.1.1.4	Kapitał rezerwowy	25 593
1.1.1.5	Fundusze ogólne ryzyka bankowego	17
1.1.1.11	(-) Inne wartości niematerialne i prawne	- 80
1.1.1.11.1	(-) Inne wartości niematerialne i prawne	- 80

Opis składników kapitału Tier I:

- 1) Instrumenty kapitałowe – fundusz udziałowy wniesiony do 28.06.2013 r. włącznie;
- 2) Skumulowane inne całkowite dochody – pozycja składa się z funduszu z aktualizacji wyceny majątku trwałego oraz niezrealizowanego zysku i straty z aktywów dostępnych do sprzedaży;
- 3) Kapitał rezerwowy – (fundusz zasobowy) tworzony jest głównie z corocznych odpisów z zysku netto z przeznaczeniem na pokrycie strat bilansowych, jakie mogą wynikać w związku z działalnością Banku. Fundusz ten zasila również wpisowe, jakie wpłacane jest zgodnie ze statutem przy deklarowaniu i wpłacaniu nowych i kolejnych udziałów;
- 4) Fundusze ogólne ryzyka bankowego – tworzone zgodnie z art. 130 ust. 2, pkt 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe, na niezidentyfikowane ryzyko działalności bankowej;
- 5) Inne wartości niematerialne i prawne – pozycja obejmuje wartości niematerialne i prawne posiadane przez Bank. Ujmowane w kwocie netto, pomniejszają fundusze.

Obliczając wysokość funduszy własnych dla celów rachunku adekwatności kapitałowej oraz współczynników kapitałowych Bank stosował przepisy Rozporządzenia CRR.

Uzgodnienie pozycji funduszy własnych wykazanych w zbadanym sprawozdaniu finansowym (przedstawionym zgodnie z ustawą o Rachunkowości) wg stanu na 31.12.2021 r.:

Pozycja w bilansie	Wartość w sprawozdaniu finansowym (w tys. zł)	Pozycja w tabeli wyznaczania funduszy własnych zgodnie z Rozporządzeniem CRR	Komentarz
Instrumenty kapitałowe	752	1.1.1.1.1	
Kapitał (fundusz) zapasowy	25 593	1.1.1.4	
Kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny	403	1.1.1.3	
Pozostałe kapitały rezerwowe:	17		
- fundusz ogólnego ryzyka bankowego	17	1.1.1.5	
Zysk (strata) netto	2 268	1.1.1.2.2.1	
Razem kapitały (fundusze) własne w zbadanym sprawozdaniu finansowym	29 033	1.1.1	
Wynik netto, który nie może być zaliczony w dacie raportu do funduszy własnych na potrzeby wyliczania norm ostrożnościowych	- 2 268	1.1.1.2.2.2	Wartość zysku netto zasili fundusze własne Banku po uchwaleniu przez Zebranie Przedstawicieli
Kwota wartości niematerialnych i prawnych	- 80	1.1.1.11.1	
Korekty w kapitale podstawowym Tier I z tytułu filarów ostrożnościowych	- 4	1.1.1.3	Korekty wartości z tytułu wymogów w zakresie ostrożnej wyceny
Fundusz udziałowy	- 3	1.1.1.1.1	Wartość wypłaconych udziałów w 2021 r.
Razem kapitały (fundusze własne)	26 678	1	

6. Wymogi kapitałowe – art. 438 Rozporządzenia CRR

Zgodnie z obowiązującym w Polsce prawem, banki są zobligowane do utrzymywania kapitałów własnych w wielkości adekwatnej do poziomu ponoszonego ryzyka.

Do pomiaru adekwatności kapitałowej stosowany jest m.in. łączny współczynnik kapitałowy, wskazujący relację pomiędzy wymogami kapitałowymi z tytułu ryzyk, na jakie narażona jest działalność Banku do posiadanych kapitałów, po uwzględnieniu, zdefiniowanych w CRD IV, obowiązkowych pomniejszeń. Łączny współczynnik kapitałowy stanowi podstawową miarę stosowaną w Banku do zarządzania kapitałem.

Bank stosuje następujące metody wyliczania wymogów kapitałowych:

- 1) metodę standardową w zakresie ryzyka kredytowego,
- 2) metodę wskaźnika bazowego (BIA – Basic Indicator Approach) w zakresie ryzyka operacyjnego,
- 3) metodę podstawową w zakresie ryzyka rynkowego (walutowego).

Kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem, zgodnie z przepisami części trzeciej tytuł II rozdział 2 Rozporządzenia CRR, stanowią 8% kwot ekspozycji ważonych ryzykiem dla każdej kategorii ekspozycji, określonej w art. 112 Rozporządzenia CRR.

L.p.	Klasy ekspozycji	Wymóg kapitałowy na 31.12.2021 r. (w tys. zł)
1.	ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	0
2.	ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	653
3.	ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	12
4.	ekspozycje wobec instytucji	105
5.	ekspozycje wobec przedsiębiorstw	81
6.	ekspozycje detaliczne	7 179

7.	ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	2 219
8.	ekspozycje których dotyczy niewykonanie zobowiązania	12
9.	ekspozycje kapitałowe	212
10.	inne pozycje	751
Razem wymóg na ryzyko kredytowe		11 224

Wymogi w zakresie funduszy własnych, obliczone zgodnie z art. 92 ust. 3 lit. c:

L.p.	Rodzaj wymogu	Wymóg kapitałowy
1.	Wymóg zgodnie z art. 92 ust. 3 lit. c – ryzyko walutowe	0

7. Wymogi w zakresie funduszy własnych w odniesieniu do ryzyka operacyjnego

Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego obliczany jest zgodnie z metodą wskaźnika bazowego BIA (art. 315 – 316 Rozporządzenia CRR). Wymóg kapitałowy jest równy 15% wartości średniej z trzech lat obliczonego wskaźnika. Wskaźnik jest sumą odpowiednich pozycji z rachunku zysków i strat określonych w Rozporządzeniu CRR z odpowiednim znakiem.

L.p.	Rodzaj wymogu	Wymóg kapitałowy
1.	Wskaźnik za okres ostatnich 3 lat (2018-2020)	12 231 tys. zł
2.	Współczynnik	15 %
3.	Wymóg na ryzyko operacyjne w 2021 r.	1 835 tys. zł

Bank nie prowadzi działalności handlowej, co oznacza, że wylicza wymogi kapitałowe tylko dla portfela bankowego.

W ramach procesu ICAAP, dokonywana jest ocena istotności występujących w działalności Banku rodzajów ryzyka oraz szacowany jest kapitał wewnętrzny na pokrycie ryzyka istotnego, w celu dostosowania struktury kapitału wewnętrznego do rzeczywistych potrzeb kapitałowych, odzwierciedlających wewnętrzną ocenę poziomu ekspozycji na ryzyko.

Zgodnie z przyjętą metodologią szacowania kapitału wewnętrznego (ICAAP), ocena wewnętrzna potrzeb kapitału wewnętrznego wyniosła 15 061 tys. zł.

Poniższe zestawienie przedstawia poziom wymogów kapitałowych na poszczególne rodzaje ryzyka, według stanu na dzień 31.12.2021 r.

Rodzaj ryzyka	Wymagany według Banku łączny kapitał na zabezpieczenie ryzyka (w tys. zł)	Alokacja kapitału według wymagań dla filara I (w tys. zł)	Alokacja kapitału według wymagań dla filara II (w tys. zł)
Ryzyko kredytowe	11 224	11 224	0
Ryzyko rynkowe	0	0	0
Ryzyko operacyjne	1 835	1 835	0
Ryzyko koncentracji zaangażowań, z tego:	0	x	0
wobec pojedynczych klientów lub grup powiązanych klientów oraz podmiotów bankowych lub instytucji kredytowych	0	x	0
w ten sam sektor gospodarczy	0	x	0
w ten sam rodzaj zabezpieczenia	0	x	0
wobec tego samego instrumentu finansowego	0	x	0
w ten sam rejon geograficzny	0	x	0
Ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej, z tego:	0	x	2 002
niedopasowanie terminów przeszacowania	0	x	2 002
bazowe	0	x	0
opcji klienta	0	x	0

Ryzyko płynności	0	x	0
Ryzyko strategiczne	0	x	0
Ryzyko kapitałowe	0	x	0
Pozostałe ryzyka, z tego:	0	x	0
cyklu gospodarczego	0	x	0
wyniku finansowego	0	x	0
utruty reputacji	0	x	0
transferowe	0	x	0
rezydualne	0	x	0
modeli	0	x	0
braku zgodności	0	x	0
nadmiernej dźwigni finansowej	0	x	0
Łączny kapitał wewnętrzny		15 061	
Fundusze własne (kapitał dostępny na pokrycie ryzyka)		26 678	
Fundusze własne – kapitał wewnętrzny		11 617	
Kapitał wewnętrzny/Fundusze własne (w%)		56,45 %	
Współczynnik TIER 1		16,34 %	
Całkowity współczynnik kapitałowy		16,34 %	

8. Ekspozycja na ryzyko kredytowe kontrahenta – art. 439 Rozporządzenia CRR

Nie dotyczy. Bank nie posiada portfela handlowego.

9. Bufory kapitałowe – art. 440 Rozporządzenia CRR

Bank w 2021 roku nie utrzymywał bufora antycyklicznego, ponieważ wskaźnik tego bufora dla ekspozycji polskich zgodnie z art. 83 ustawy o nadzorze makroostrożnościowym wynosił 0 %. Na dzień 31.12.2021 r. Bank nie posiadał ekspozycji poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej.

10. Wskaźnik globalnego znaczenia systemowego – art. 441 Rozporządzenia CRR

Nie dotyczy - Bank nie jest bankiem istotnym systemowo.

11. Korekty z tytułu ryzyka kredytowego – art. 442 Rozporządzenia CRR

Zadłużenie przeterminowane – część lub całość należności (kapitału, odsetek i prowizji) niespłaconej Bankowi przez kredytobiorcę w ustalonym w umowie kredytu/pożyczki terminie.

Ekspozycjami z utratą wartości to ekspozycje kredytowe z grupy „zagrożone”. Są to należności w kategorii ryzyka: „poniżej standardu”, „wątpliwe” i „stracone”, zgodnie z kryteriami określonymi w Rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków (z późn. zm.).

Bank dokonuje klasyfikacji ekspozycji kredytowych do odpowiednich kategorii ryzyka, stosując dwa niezależne od siebie kryteria:

- 1) kryterium terminowości spłaty kapitału lub odsetek - odbywa się w sposób automatyczny z wykorzystaniem systemu finansowo-księgowego;
- 2) kryterium sytuacji ekonomiczno-finansowej dłużnika – dotyczy ekspozycji kredytowych wynikających z kredytów i pożyczek udzielonych klientom instytucjonalnym i jest dokonywana najpóźniej w dniu miesiąca kończącego kwartał, na podstawie danych finansowych klienta aktualnych na dzień przeprowadzania klasyfikacji; ekspozycje kredytowe, które spełniają łącznie dwa warunki, tj.: ekspozycja została zaklasyfikowana do kategorii „normalne”, a jej kwota łącznie z innymi ekspozycjami Banku wobec tego podmiotu, nie przekracza lub stanowi 1 000 000 euro oraz 10 % funduszy własnych Banku, Bank dokonuje klasyfikacji ekspozycji kredytowych w oparciu o kryterium sytuacji ekonomiczno-finansowej, co najmniej jeden raz w roku kalendarzowym na koniec dowolnego kwartału lub półrocza poprzedzającego okres przeglądu.

Przeeglądów oraz klasyfikacji ekspozycji kredytowych Bank dokonuje zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków (z późn. zm.).

Rezerwy celowe tworzone są na ryzyko związane z działalnością Banku w odniesieniu do ekspozycji kredytowych zaklasyfikowanych do:

- 1) kategorii "normalne" – w zakresie ekspozycji kredytowych wynikających z pożyczek i kredytów detalicznych – 1,5 % podstawy tworzenia rezerw celowych;
- 2) kategorii "pod obserwacją" – 1,5 % podstawy tworzenia rezerw celowych;
- 3) kategorii "zagrożone", w tym do kategorii:
  - „poniżej standardu” – 20 % podstawy tworzenia rezerw celowych,
  - „wątpliwe” – 50 % podstawy tworzenia rezerw celowych,
  - „stracone” – 100 % podstawy tworzenia rezerw celowych.

Wysokość tworzonych rezerw celowych związana jest bezpośrednio z kategorią ryzyka, do której została zaklasyfikowana ekspozycja oraz z jakością przyjętych prawnych zabezpieczeń ich spłaty.

Bank nie tworzy rezerwy na ryzyko ogólne zgodnie z art. 130 ustawy - Prawo bankowe.

Przez kwotę ekspozycji należy rozumieć pozycję aktywów lub pozycję pozabilansową.

Łączna kwota ekspozycji według wyceny bilansowej na dzień 31.12.2021 r. wyniosła 518 537 tys. zł, natomiast średnia łączna kwota ekspozycji według wyceny bilansowej za 2021 r. stanowiła 500 048 tys. zł.

L.p.	Klasy ekspozycji	Kwota ekspozycji na 31.12.2021 r. (w tys. zł)	Średnia kwota ekspozycji w 2021 r. (w tys. zł)
1.	ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	119 736	85 620
2.	ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	40 840	42 850
3.	ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	303	321
4.	ekspozycje wobec instytucji	130 417	145 810
5.	ekspozycje wobec przedsiębiorstw	1 328	1 329
6.	ekspozycje detaliczne	137 406	138 388
7.	ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	67 742	63 903
8.	ekspozycje których dotyczy niewykonanie zobowiązania	148	931
9.	ekspozycje kapitałowe	2 653	2 651
10.	inne pozycje	17 964	18 245
Razem kwota ekspozycji na ryzyko kredytowe		518 537	500 048

Struktura ekspozycji w podziale według typu kontrahenta, w rozbiciu na klasy ekspozycji według stanu na 31.12.2021 r.:

Typ kontrahenta	Klasa ekspozycji	Ekspozycja (w tys. zł)	Struktura	Udział ekspozycji kredytowych
Rządy centralne lub banki centralne	ekspozycja wobec rządów centralnych lub banków centralnych	119 736	100 %	23,09 %
Samorządy regionalne lub władze lokalne	ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	40 840	100 %	7,88 %
Podmioty sektora publicznego	ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	303	100 %	0,06 %
Instytucje	ekspozycje wobec instytucji	130 417	98,01 %	25,66 %
	ekspozycje kapitałowe	2 653	1,99 %	

Podmioty gospodarcze	ekspozycje wobec przedsiębiorstw	1 328	11,98 %	2,14 %
	ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	9 740	87,88 %	
	ekspozycje których dotyczy niewykonanie zobowiązania	15	0,14 %	
Osoby fizyczne	ekspozycje detaliczne	137 406	70,27 %	37,71 %
	ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	58 001	29,66 %	
	ekspozycje których dotyczy niewykonanie zobowiązania	133	0,07 %	
Nie dotyczy	inne pozycje	17 964	100 %	3,46 %

Struktura ekspozycji oraz wartość należności przeterminowanych w danej grupie kontrahentów (w tys. zł):

	Treść	Zaangażowanie bilansowe brutto	Ekspozycje przeterminowane brutto	Przeterminowane ogółem			
				do 30 dni	30-90 dni	90-180 dni	powyżej 180 dni
A.	Sektor finansowy	130 116	0	0	0	0	0
B.	Sektor niefinansowy	202 540	8 032	1 878	565	68	5 521
1.	Osoby prywatne	118 681	1267	721	9	30	507
2.	Podmioty gospodarcze, rolnicy	83 859	6 765	1 157	556	38	5 014
3.	Pozostałe podmioty niefinansowe	302	0	0	0	0	0
3.	Sektor budżetowy	25 563	0	0	0	0	0

Wartość ekspozycji, w której odnotowano jakiegokolwiek opóźnienie w spłacie kapitału lub odsetek w stosunku do warunków określonych w umowie, dotyczyła ekspozycji wobec sektora niefinansowego. Wartość ta wyniosła 8 032 tys. zł, z powyższej kwoty 1 878 tys. zł dotyczy ekspozycji, w których opóźnienie w spłacie nie przekraczało 30 dni.

Ryzyko kredytowe w największym stopniu wynikało z prowadzonej działalności kredytowej. Zgodnie z zapisami Ustawy o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających oraz Statutu, Bank posiada określony miejscowy zakres swej działalności – jest to województwo lubelskie. Jego teren działania charakteryzuje się podobnymi uwarunkowaniami – są to sąsiadujące ze sobą gminy położone głównie na obszarze powiatu lubartowskiego. Zatem koncentracja geograficzna nie wpływa w sposób negatywny na ryzyko w portfelu kredytowym. Biorąc, więc pod uwagę położenie geograficzne placówek, żadne znaczące różnice w ryzyku nie zostały zidentyfikowane. Z tego powodu bardziej szczegółowe informacje o ryzyku koncentracji geograficznej uznać należy za nieistotne z punktu widzenia ryzyka i adekwatności kapitałowej.

8. W przypadku koncentracji branżowej, Bank realizuje politykę dywersyfikacji branżowej portfela kredytowego. Wskazać należy, iż z uwagi na skalę i zakres działania brak jest grup jednorodnych, co powoduje, iż wyższy wskaźnik kredytów w danej branży może być istotnie zdeterminowany przez sytuację jednego dużego podmiotu.

Ekspozycje kredytowe w podziale na branże:

BRANŻA	Udział branż w zaangażowaniu kredytowym ogółem (wartość bilansowa + pozabilans)	Należności (w tys. zł)			
		ogółem	pod obserwacją	zagrożone	rezerwy celowe
Rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo i rybactwo	11,72 %	14 885	769	222	135
Górnictwo i wydobywanie	1,33 %	1 692	0	0	0
Przetwórstwo przemysłowe	22,48 %	28 545	911	0	0
Dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami oraz rekultywacja	0,58 %	732	0	0	0
Budownictwo	11,67 %	14 812	0	1 243	187
Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych i motocykli	13,69 %	17 377	553	5 594	5 121
Transport, gospodarka magazynowa	1,58 %	2 006	36	114	115
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	5,45 %	6 920	0	351	351
Informacja i komunikacja	3,45 %	4 376	0	0	0
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	0,11 %	145	0	0	0
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	4,06 %	5 151	689	0	0
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	1,14 %	1 448	816	20	20
Usługi administrowania i działalność wspierająca	0,20 %	258	130	0	2
Administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe ubezpieczenia społeczne	20,13 %	25 562	0	0	0
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	1,66 %	2 114	0	0	0
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	0,36 %	453	0	0	0
Pozostała działalność usługowa	0,39 %	498	0	0	0
RAZEM	100,00 %	126 974	3 904	7 544	5 929

9. Kredyty udzielone dla klientów sektora niefinansowego i budżetowego wg wartości nominalnej w podziale na terminy zapadalności przedstawiają się następująco (w tys. zł):

L.p.	Okres zapadalności	Kredyty wg wartości nominalnej
1.	Do 1 miesiąca	8 507
2.	Powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	6 537
3.	Powyżej 3 miesięcy do 6 miesięcy	12 092
4.	Powyżej 6 miesięcy do 1 roku	15 980
5.	Powyżej 1 roku do 5 lat	84 307
6.	Powyżej 5 lat	100 814
Razem		228 237

Wg stanu na 31.12.2021 r. zobowiązania pozabilansowe udzielone wyniosły 29 345 tys. zł. W pozycji tej 80 % stanowiły zobowiązania udzielone podmiotom gospodarczym i rolnikom, a 20 % osobom prywatnym. W kwocie ogólnej zobowiązań pozabilansowych udzielonych wystąpiły należności zakwalifikowane do grupy zagrożone w kwocie 216 tys. zł.

L.p.	Treść	Ekspozycje ogółem (w tys. zł)	
		normalne i pod obserwacją	zagrożone
A.	Pozycje pozabilansowe udzielone	29 129	216
1.	Sektor finansowy	0	0
2.	Osoby prywatne	5 859	0
3.	Podmioty gospodarcze, rolnicy	23 270	216
4.	Pozostałe podmioty niefinansowe	0	0
5.	Sektor budżetowy	0	0
B.	Pozycje pozabilansowe otrzymane	14 665	0
1.	Sektor finansowy	14 665	0

Stan rezerw i odpisów na koniec 2021 roku wyniósł 6 826 tys. zł. Na należności zagrożone utworzono rezerwy w wysokości 6 558 tys. zł. Wartość bilansowa brutto należności zagrożonych na koniec 2021 r. wyniosła 8 187 tys. zł. Wskaźnik pokrycia należności zagrożonych rezerwami celowymi wyniósł 80,10 %.

Kwoty ekspozycji i poziom rezerw wg typu kontrahenta na 31.12.2021 r. dla pozycji bilansowych (w tys. zł):

L.p.	Treść	Stan na 31.12.2020 r.		Stan na 31.12.2021 r.	
		Kwota ekspozycji brutto	Poziom rezerw	Kwota ekspozycji brutto	Poziom rezerw
1.	Osoby prywatne	100 174	821	118 681	895
	normalne	98 185	244	116 670	254
	pod obserwacją	1 201	7	1 156	7
	poniżej standardu	60	0	57	1
	wątpliwe	49	24	43	22
	stracone	679	546	755	611
2.	Podmioty gospodarcze, rolnicy	92 474	6 843	83 557	5 931
	normalne	78 338	0	73 194	0
	pod obserwacją	5 328	9	3 031	7
	poniżej standardu	1 292	56	1 445	38
	wątpliwe	499	0	0	0
	stracone	7 017	6 778	5 887	5 886
3.	Pozostałe podmioty niefinansowe	436	0	302	0
	normalne	436	0	302	0
	pod obserwacją	0	0	0	0
	poniżej standardu	0	0	0	0
	wątpliwe	0	0	0	0
	stracone	0	0	0	0
4.	Sektor budżetowy	28 783	0	25 563	0

Zestawienie zmian stanu wartości rezerw celowych na należności bilansowe w okresie od dnia 01.01.2021 r. do dnia 31.12.2021 r. (w tys. zł):

Wyszczególnienie	Na należności normalne i pod obserwacją	Na należności poniżej standardu	Na należności wątpliwe	Na należności stracone	Razem
Stan na początek okresu	260	56	24	5 609	5 949
Zwiększenia	172	409	0	115	696

Utworzenie rezerw celowych	172	409	0	115	696
Inne zwiększenia	0	0	0	0	0
Zmniejszenia	160	430	2	825	1 417
Rozwiązanie rezerw tworzonych w koszty	160	430	2	825	1 417
Umorzenie w ciężar rezerw	0	0	0	0	0
Odpisanie do ewidencji pozabilansowej	0	0	0	0	0
Inne zmniejszenia	0	0	0	0	0
Wykorzystanie	- 5	3	0	1	0
Stan na koniec okresu	267	38	22	4 900	5 227

Należności nieobsługiwane i restrukturyzowane.

Ekspozycje nieobsługiwane i restrukturyzowane są zdefiniowane w Rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) nr 1627/2018 z dnia 9 października 2018 r. ustanawiającym wykonawcze standardy techniczne dotyczące sprawozdawczości nadzorczej instytucji zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 (dalej: Rozporządzenie 1627/2018). Zgodnie z Załącznikiem III do Rozporządzenia 1627/2018, za ekspozycje nieobsługiwane uznaje się ekspozycje, które spełniają dowolne z poniższych kryteriów: a) przeterminowanie istotnych ekspozycji o ponad 90 dni; b) małe prawdopodobieństwo wywiązania się w całości przez dłużnika ze swoich zobowiązań kredytowych bez konieczności realizacji zabezpieczenia, niezależnie od istnienia przeterminowanych kwot lub liczby dni przeterminowania. Jednocześnie ekspozycje, w odniesieniu do których uznaje się, że miało miejsce niewykonanie zobowiązania zgodnie z art. 178 CRR oraz ekspozycje, w odniesieniu do których stwierdzono utratę wartości zgodnie z mającymi zastosowanie standardami rachunkowości, zawsze uznaje się za ekspozycje nieobsługiwane.

Na dzień 31.12.2021 r. wartość ekspozycji nieobsługiwanych i restrukturyzowanych przedstawiała się następująco (ujawnienie w zakresie ekspozycji nieobsługiwanych i restrukturyzowanych zgodnie z EBA/GL/2018/10 z 17 grudnia 2018 r.):

Jakość kredytowa ekspozycji restrukturyzowanych								
	a	b	c	d	e	f	g	h
	Wartość bilansowa brutto/kwota nominalna ekspozycji, wobec których zastosowano środki restrukturyzacji				Skumulowana utrata wartości, skumulowane ujemne zmiany wartości godziwej z tytułu ryzyka kredytowego i rezerw		Zabezpieczenie i gwarancje finansowe otrzymane z powodu inwestycji restrukturyzowanych	
	Obsługiwane ekspozycje restrukturyzowane	Nieobsługiwane ekspozycje restrukturyzowane		obserwowanych ekspozycji restrukturyzowanych	nieobsługiwanych ekspozycji restrukturyzowanych	w tym zabezpieczenie i gwarancje finansowe otrzymane z powodu nieobsługiwanych ekspozycji, wobec których zastosowano środki restrukturyzacyjne		
		w tym ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	w tym ekspozycje z utratą wartości					
1 Kredyty i zaliczki	1 340 012				1 096 835			
2 banki centralne								
3 instytucje rządowe								
4 instytucje kredytowe								
5 inne instytucje								
6 przedsiębiorstwa niefinansowe								
7 gospodarstwa domowe	1 340 012				1 096 835			
8 Dłużne papiery								
9 Zobowiązania do udzielenia pożyczki								
10 Łącznie	1 340 012				1 096 835			

Jakość kredytowa ekspozycji obsługiwanych i nieobsługiwanych w podziale według liczby dni przeterminowania											
	a	b	c	d	e	f	g	h	i	l	
	Wartość bilansowa brutto / kwota nominalna										
	Ekspozycje obsługiwane				Ekspozycje nieobsługiwane						
		Nieprzeterminowane lub przeterminowania dni ≤ 30 dni	Przeterminowane >30 dni ≤90 dni		Małe prawdopodobieństwo spłaty ekspozycji nieprzeterminowanych albo przeterminowanych ≤90 dni	Przeterminowane >90 dni ≤180 dni	Przeterminowane >180 dni ≤1 rok	Przeterminowane >1 rok ≤5 lat	Przeterminowane >powyżej 5 lat	w tym ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	
1 Kredyty i zaliczki	350 031 984	350 023 264	8 720	8 187 340	2 598 374	68 326	43 468	4 636 935	840 237	8 187 340	
2 Banki centralne											
3 Instytucje rządowe	25 563 240	25 563 240		92	92					92	
4 Instytucje kredytowe	128 759 511	128 759 511									
5 Inne instytucje finansowe	1 356 897	1 356 897									
6 Przedsiębiorstwa niefinansowe	42 229 427	42 229 427		1 863 908	910 870			953 038		1 863 908	
7 w tym MSP	41 927 598	41 927 598		1 863 612	910 574			953 038		1 863 612	
8 Gospodarstwa domowe	152 122 909	152 114 189	8 720	6 323 340	1 687 412	68 326	43 468	3 683 897	840 237	6 323 340	
9 Dłużne papiery wartościowe	136 638 557	136 638 557									
10 Banki centralne	118 165 958	118 165 958									
11 Instytucje rządowe	15 278 014	15 278 014									
12 Instytucje kredytowe	1 871 287	1 871 287									
13 Inne instytucje finansowe											
14 Przedsiębiorstwa niefinansowe	1 323 298	1 323 298									
15 Ekspozycje pozabilansowe											
22 Łącznie	352 986 024	352 757 414	228 610	8 187 340	2 598 374	68 326	43 468	4 636 935	840 237	2 598 374	

Ekspozycje obsługiwane i nieobsługiwane oraz związane z nimi rezerwy														
	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	n	o
	Wartość bilansowa brutto/kwota nominalna						Skumulowana utrata wartości, skumulowane ujemne zmiany wartości godziwej z tytułu ryzyka kredytowego i						Otrzymane zabezpieczenie i gwarancje finansowe	
	Ekspozycje obsługiwane			Ekspozycje nieobsługiwane			Ekspozycje obsługiwane - skumulowana utrata wartości i rezerwy			Ekspozycje nieobsługiwane - skumulowana utrata wartości, skumulowane ujemne zmiany wartości godziwej z powodu ryzyka kredytowego i rezerw			Z tytułu ekspozycji obsługiwanych	Z tytułu ekspozycji nieobsługiwanych
		w tym etap 1	w tym etap 2		w tym etap 2	w tym etap 3		w tym etap 1	w tym etap 2		w tym etap 2	w tym etap 3		
1 Kredyty i zaliczki	350 031 984			8 187 340			267 437			6 558 388				
2 Banki centralne														
3 Instytucje rządowe	25 563 240			92						92				
4 Instytucje kredytowe	128 759 511													
5 Inne instytucje finansowe	1 356 897													
6 Przedsiębiorstwa niefinansowe	42 229 427			1 863 908			7 026			957 787				
7 w tym MSP	41 927 598			1 863 612						957 491				
8 Gospodarstwa domowe	152 122 909			6 323 340			260 411			5 600 509				
9 Dłużne papiery wartościowe	136 638 557													
10 Banki centralne	118 165 958													
11 Instytucje rządowe	15 278 014													
12 Instytucje kredytowe	1 871 287													
13 Inne instytucje finansowe														
14 Przedsiębiorstwa niefinansowe	1 323 298													
15 Ekspozycje pozabilansowe	29 129 413						215 993			1 948				
16 Banki centralne														
17 Instytucje rządowe														
18 Instytucje kredytowe														
19 Inne instytucje finansowe														
20 Przedsiębiorstwa niefinansowe														
21 Gospodarstwa domowe														
22 Łącznie	515 799 954			8 187 340			483 430			6 560 336				

Wskaźniki ekspozycji nieobsługiwanych na 31.12.2021 r.:

Wskaźnik NPE (udział ekspozycji sklasyfikowanych jako nieobsługiwane)	1,65 %
Wskaźnik NPL (udział kredytów niepracujących w kredytach ogółem)	2,38 %
Wskaźnik Texas (stosunek kredytów NPL do uznanego kapitału)	22,96 %

10. Aktywa wolne od obciążeń – art. 443 Rozporządzenia CRR

- Składnik aktywów jest traktowany jako obciążony, jeżeli został on zastawiony lub podlega jakiegokolwiek formie ustaleń mających na celu zabezpieczenie lub wsparcie jakości kredytowej transakcji bilansowej lub pozabilansowej, z której nie może on zostać swobodnie wycofany (np. w celu zastawienia dla potrzeb płynności).
- Ujawnienie zgodnie z EBA/GL/2014/03 (w tys. zł):

Wyszczególnienie		Wartość bilansowa aktywów		
		Wartość bilansowa aktywów obciążonych	Wartość godziwa aktywów obciążonych	Wartość bilansowa aktywów wolnych od obciążeń
Aktywa nieobciążone	Kredyty na żądanie	-	-	14 287
	Instrumenty udziałowe	-	-	2 653
	Dłużne papiery wartościowe	-	-	136 639
	Kredyty i zaliczki inne niż kredyty na żądanie	1 607	-	335 499
	w tym: kredyty hipoteczne	-	-	123 779
	Inne aktywa	-	-	17 964
	Aktywa instytucji sprawozdającej	1 607	-	507 042

Wyszczególnienie		Wartość nominalna otrzymanego zabezpieczenia lub wyemitowanych własnych dłużnych papierów wartościowych, które nie mogą zostać obciążone
Aktywa nieobciążone	Kredyty i zaliczki inne niż kredyty na żądanie	126 318
	Aktywa instytucji sprawozdającej	126 318

11. Korzystanie z ECAI – art. 444 Rozporządzenia CRR

Bank przy ustalaniu wag ryzyka ekspozycji kredytowych zgodnie z art. 138 Rozporządzenia nie stosuje takich ocen jakości kredytowej.

12. Ekspozycja na ryzyko rynkowe – art. 445 Rozporządzenia CRR

W Banku nie występuje portfel handlowy. Bank wyznacza wymóg wyłącznie na ryzyko walutowe.

Rodzaj wymogu	Wymóg kapitałowy
Wymóg zgodnie z art. 92 ust. 3 lit b.	nie dotyczy
Wymóg zgodnie z art. 92 ust. 3 lit c. – ryzyko walutowe	0

Ryzyko rozliczenia i ryzyko cen towarów w 2021 roku nie występowały.

13. Ekspozycja na ryzyko operacyjne – art. 446 Rozporządzenia CRR

- Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego w 2021 roku, obliczany był przez Bank „metodą wskaźnika bazowego” (art. 315 – 316 Rozporządzenia CRR). Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego na dzień 31.12.2021 r. wynosił 1 835 tys. zł.

2. Poziom ryzyka operacyjnego, w którym uwzględnione zostało również ryzyko braku zgodności, ryzyko prawne, ryzyko modeli, ryzyko informatyczne został oszacowany na podstawie zarejestrowanych zdarzeń oraz kształtowania się wskaźników KRI za ostatnie cztery kwartały. Ryzyko operacyjne utrzymywało się na akceptowanym poziomie i profil ryzyka nie uległ zmianie. Ponadto podejmowane na bieżąco działania w celu ograniczenia narażenia na ryzyko operacyjne redukują jego poziom i ryzyko wystąpienia strat, które w istotny sposób mogłyby wpłynąć na działalność Banku.
3. Łączna strata rzeczywista poniesiona przez Bank w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2021 r. wyniosła 0 tys. zł.
4. Podział zdarzeń na poszczególne kategorie ryzyka operacyjnego przedstawia się następująco:
  - 1) klienci, produkty i praktyki operacyjne – 25 szt.
  - 2) zakłócenia działalności banku i awarie systemów – 38 szt.
  - 3) wykonywanie transakcji, dostawa i zarządzanie procesami operacyjnymi – 71 szt.
  - 4) oszustwa zewnętrzne – 3 szt.
  - 5) zasady dotyczące zatrudniania oraz bezpieczeństwa w miejscu pracy – 1 szt.
5. Podział zdarzeń na poszczególne linie biznesowe przedstawia się następująco:
  - 1) Płatności i rozliczenia – 131 szt.
  - 2) Bankowość detaliczna – 2 szt.
  - 3) Działalność ogólnobankowa – 5 szt.
6. W 2021 r. nie wystąpiły zdarzenia mogące skutkować istotną stratą finansową (tj. dla strat rzeczywistych pow. 1 000,00 zł, natomiast dla strat potencjalnych pow. 2 000,00 zł) – wszystkie zdarzenia dotyczyły strat potencjalnych i dzięki podjętym działaniom zostały całkowicie odzyskane.
7. W Banku w 2021 roku nie odnotowano zdarzeń o istotnym charakterze, które naruszałyby zasady jego zachowań wobec klienta, nie wystąpiły zdarzenia powiązane z ryzykiem braku zgodności, skutkujące istotną stratą finansową oraz nie odnotowano zdarzeń o istotnym znaczeniu reputacyjnym.

14. Ekspozycje w papierach kapitałowych nieuwzględnionych w portfelu handlowym – art. 447 Rozporządzenia CRR

Według stanu na dzień 31 grudnia 2021 roku, Bank Spółdzielczy w Lubartowie posiadał akcje Banku Polskiej Spółdzielczości S.A. i Centrum Finansowego BPS S.A. oraz udziały w Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS i CRUZ Sp. z o.o. o łącznej wartości 2 653 tys. zł.

Ekspozycje kapitałowe – portfel bankowy (w tys. zł)

Wyszczególnienie	wartość księgowa	wartość nabycia
Akcje Banku BPS S.A.	2 533	2 533
Akcje Centrum Finansowego BPS S.A.	18	20
Udziały w Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS	2	2
Udziały w Centrum Rozwoju Usług Zrzeszeniowych Sp. z o.o.	100	100

Ekspozycje kapitałowe Banku Spółdzielczego w Lubartowie, wyceniane są według wartości godziwej, a jeżeli nie można ustalić wartości godziwej, według ceny nabycia.

15. Ekspozycja na ryzyko stopy procentowej, przypisane pozycjom nieuwzględnionym w portfelu handlowym – art. 448 Rozporządzenia CRR

Bank zarządza ryzykiem stopy procentowej zgodnie z wytycznymi EBA/GL/2018/02 z dnia 19 lipca 2018 roku. Bank szczególnie narażony jest na ryzyko stopy procentowej z tytułu przeszacowania aktywów i pasywów wrażliwych na zmianę oprocentowania oraz na ryzyko bazowe w związku z posiadaniem znacznego portfela kredytowego, indeksowanego od stawek rynku międzybankowego i stopy redyskonta weksli. Polityka Banku w zakresie stopy procentowej polega na optymalizacji stosowanych stawek oprocentowania depozytów oraz kredytów, zapewniających jednocześnie konkurencyjność na rynku, osiągnięcie zaplanowanego wyniku finansowego oraz odpowiedniego poziomu płynności dla poszczególnych przedziałów zapadalności aktywów i wymagalności pasywów. Ryzyko stopy procentowej Bank uznaje za istotne z uwagi na to, że zmiana głównych stóp procentowych jest niezależna od Banku, a przychód odsetkowy stanowi jeden z głównych elementów jego zysków. Poziom ekspozycji na ryzyko stopy procentowej określają zasady szacowania kapitału wewnętrznego na to ryzyko, a dopuszczalny jego poziom określa Polityka zarządzania kapitałem.

Bank przeprowadza testy warunków skrajnych z uwzględnieniem niżej opisanych zasad:

- 1) Na dzień 31 grudnia przeprowadzono scenariusz szokowy w zakresie miar opartych na dochodach. Test zakładał równoległą zmianę stóp procentowych o +/- 100 p.b. dla luki przeszacowania oraz zmianę stawek bazowych o 20 p.b. dla luki ryzyka bazowego. Wyniki testu wykazały, że przy wzroście stóp zmiana wyniku odsetkowego (dNIIp + dNIIb) może wynieść 2 275 tys. zł, natomiast przy spadku stóp zmiana wyniku może wynieść (-) 2 156 tys. zł.
- 2) Na dzień 31 grudnia 2021 r. przeprowadzony został test w zakresie zmian wartości ekonomicznej kapitału dla 6 scenariuszy. Test wykazał, że maksymalna zmiana wyniku odsetkowego może wynieść 551 tys. zł, co stanowi 2,06 % funduszy własnych Banku i może negatywnie wpłynąć na wynik finansowy Banku.
- 3) Dla ryzyka bazowego, Bank dokonuje analizy stress test, w której zmiana stóp procentowych wynosi 0,35 p.b. Zmiana dochodu odsetkowego w okresie 12 miesięcy przy spadku stawki bazowej może wynieść 587 tys. zł (tj. 2,20 % funduszy własnych). Dopuszczalna wartość narażenia na ryzyko bazowe wynosi 1 335 tys. zł, co stanowi 5 % funduszy własnych Banku. Wykorzystanie tego limitu kształtuje się na poziomie 44 %.
- 4) Na dzień 31 grudnia 2021 r. przeprowadzono nadzorczy test wartości odstających, który obejmował sześć scenariuszy szokowych dla zmiany wartości ekonomicznej kapitału. W żadnym ze scenariuszy, wskaźnik zmiany nie przekroczył 15 % kapitału podstawowego Tier I. Na dzień analizy maksymalna zmiana EVE wyniosła 588 tys. zł, tj. 2,21 % kapitału podstawowego Tier I, a wykorzystanie limitu stanowi 14,70 %. Poziom wskaźnika nie wymaga zgłoszenia do KNF.
- 5) W ramach analiz ekspozycji Banku na ryzyko stopy procentowej, w oparciu o raport luki terminów przeszacowania, przeprowadzana jest analiza wpływu nieoczekiwanej zmiany stóp procentowych na wartość ekonomiczną kapitału. Wyliczenie obejmuje scenariusz równoległego przesunięcia krzywej dochodowości w dół i w górę o 200 p.b., co generuje zmianę wartości ekonomicznej kapitału o 471 tys. zł. Wskaźnik procentowej zmiany kapitału własnego (tj. relacja zmian wartości ekonomicznej kapitału do funduszy własnych Banku) wyniósł 1,76 % przy dopuszczalnym poziomie max. 20 %. Wykorzystanie limitu kształtuje się na poziomie 8,82 %.
- 6) Na dzień 31 grudnia 2021 r. przeprowadzony został test warunków skrajnych ryzyka stopy procentowej w zakresie miar opartych na dochodach i w zakresie zmian wartości ekonomicznej kapitału. Test składał się z 3 scenariuszy.

Scenariusz I

W scenariuszu założono równoległą zmianę stóp procentowych o +/- 300 p.b. dla luki przeszacowania oraz zmianę stawek bazowych o 35 p.b. dla luki ryzyka bazowego.

Wyniki testu wykazały, że zmiana wyniku odsetkowego może wynieść:

- 6 249 tys. zł przy wzroście stóp,
- (-) 3 988 tys. zł przy spadku stóp.

Scenariusz II

W scenariuszu założono równoległe przesunięcie krzywej dochodowości o +/- 200 p.b. oraz zmienność stóp procentowych zwiększoną o 10 %.

Przesunięcie krzywej dochodowości w dół i w górę o 200 p.b. co generuje zmianę wartości ekonomicznej kapitału o 499 tys. zł. Wskaźnik procentowej zmiany kapitału własnego (tj. relacja zmian wartości ekonomicznej kapitału do funduszy własnych Banku) wyniósł 1,87 % przy dopuszczalnym poziomie max. 20 %. Wykorzystanie limitu kształtuje się na poziomie 9,35 %.

W ramach scenariusza przeprowadzane jest 6 testów i w żadnym z nich wskaźnik zmiany nie przekroczył 15 % kapitału podstawowego Tier 1. Na dzień analizy maksymalna zmiana EVE wyniosła 2,53 %, a wykorzystanie limitu stanowi 16,87 %.

Scenariusz III

W ramach scenariusza dokonano oceny wpływu ryzyka stopy procentowej na ryzyko kredytowe w postaci badania zdolności kredytowej kredytobiorców w zmienionych warunkach. Założono wzrost stóp procentowych o 400 p.b.

Przeprowadzona analiza wykazała, że w przypadku wzrostu stóp procentowych miesięczne obciążenie z tytułu spłat kredytów wybranej grupy kredytobiorców (tj. kredyty udzielone w okresie od 01.01.2021 r. do 31.12.2021 r.) zwiększy się o 39,13 %, co jest wielkością znaczącą. W przypadku tych kredytobiorców, może mieć to przełożenie na brak zdolności do spłaty bieżących zobowiązań, a co za tym idzie, konieczność utworzenia rezerw, zwiększenie się wymogów kapitałowych na ryzyko kredytowe oraz obniżenie się zysku Banku.

Wyliczona została maksymalna strata, jaką Bank może ponieść w przypadku zrealizowania się scenariusza zakładającego utratę zdolności do spłaty zobowiązań przez klientów, która na dzień 31.12.2021 r. wyniosła 2 718 tys. zł. Maksymalna strata stanowi 10,19 % funduszy własnych oraz 116,62 % zysku netto wypracowanego na koniec 2021 r. Test warunków skrajnych wykazał, że wzrost stóp procentowych ma bardzo duży wpływ na poziom ryzyka kredytowego. Bank wykazuje dużą wrażliwość na zmiany stóp procentowych w warunkach skrajnych.

Wyniki testów warunków skrajnych wykazują, że potencjalne straty z tytułu ryzyka stopy procentowej mieszczą się w ramach przyjętych limitów ostrożnościowych i mają pokrycie w uznanym kapitale Banku alokowanym na to ryzyko.

16. Ekspozycje sekurytyzacyjne – art. 449 Rozporządzenia CRR

Nie dotyczy. Bank nie posiada pozycji sekurytyzacyjnych.

17. Polityka w zakresie wynagrodzeń – art. 450 Rozporządzenia CRR

Stosownie do postanowień Rozporządzenia Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 8 czerwca 2021 r. w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej oraz polityki wynagrodzeń w bankach, w Banku została przyjęta Polityka zmiennych składników wynagrodzeń.

Polityka ta określa zasady ustalania, wypłaty i monitorowania zmiennych składników wynagrodzeń pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka w Banku, przy zachowaniu zasady proporcjonalności i odpowiedniego stosowania. Dla celów Rozporządzenie do

osób, które mają istotny wpływ na profil podejmowanego przez Bank ryzyka, zalicza się: Członków Zarządu, Głównego Księgowego, Dyrektorów Oddziałów, Kierownika Zespołu Zarządzania Ryzykami, Analiz i Sprawozdawczości oraz Stanowisko ds. Zgodności i Kontroli Wewnętrznej.

Bank, dokonując analizy formy prawnej, w jakiej działa (czyli spółdzielni), rozmiaru, charakteru, zakresu i stopnia złożoności prowadzonej działalności, związanego z nią ryzyka i wpływu na profil ryzyka systemowego oraz organizacji wewnętrznej, stosując zasadę proporcjonalności, zgodnie z odpowiednimi przepisami rozporządzeń, wyłączył wynagrodzenie zmienne spod obowiązku odraczania wypłaty jego składników.

Zbiorcze informacje ilościowe na temat wynagrodzeń osób, które mają istotny wpływ na profil podejmowanego przez Bank ryzyka według stanu na 31.12.2021 r.:

L.p.	Wyszczególnienie	
1.	Liczba osób otrzymujących wynagrodzenie	14
2.	Wartość wynagrodzenia stałego*	1 289 763,24 zł
3.	Wartość wynagrodzenia zmiennego*	187 320,74 zł
4.	Wartość wynagrodzenia zmiennego z podziałem na wynagrodzenie płatne w gotówce oraz instrumentach*	187 320,74 zł (wynagrodzenie płatne w gotówce)
5.	wartość wynagrodzeń z odroczoną wypłatą*, w tym:	0,00 zł
	część przyznana (wypłacona)*	0,00 zł
	część nie przyznana*	0,00 zł
6.	Wartość wynagrodzeń z odroczoną wypłatą przyznanych w danym roku obrotowym, wypłaconych i zmniejszonych w ramach korekty związanej z wynikami*	0,00 zł
7.	Wartość płatności z podjęciem zatrudnienia i z zakończeniem stosunku zatrudnienia dokonanych w danym roku obrotowym, liczbę osób otrzymujących takie płatności oraz najwyższą taką płatność na rzecz jednej osoby*	nie wystąpiły

* dane w pełnych złotych

18. Dźwignia finansowa – art. 451 Rozporządzenia CRR

Wskaźnik dźwigni oblicza się, jako miarę kapitału Banku, podzieloną przez miarę ekspozycji całkowitej Banku i wyraża, jako wartość procentową. Miara ekspozycji całkowitej jest sumą wartości ekspozycji z tytułu wszystkich aktywów i pozycji pozabilansowych nieodliczonych przy wyznaczaniu miary kapitału. Bank wyznacza wskaźnik dźwigni, jako prostą średnią arytmetyczną miesięcznych wskaźników dźwigni w ciągu kwartału.

Na zasadzie odstępstwa od art. 429 i 430 Rozporządzenia CRR w okresie od 1 stycznia 2015 r. do dnia 31 grudnia 2021 r., Bank oblicza i przedstawia wskaźnik dźwigni, stosując miary kapitału:

- 1) kapitał Tier I; w pełni wprowadzona definicja,
- 2) kapitał Tier I, (definicja przejściowa).

Wyszczególnienie	Wartości na 31.12.2021 r.
Kapitał Tier 1	26 678 tys. zł
Inne aktywa	508 649 tys. zł
Pozycje pozabilansowe	9 889 tys. zł
Razem wartość ekspozycji	518 537 tys. zł
Pomniejszenia Kapitału Tier 1	80 tys. zł

Wskaźniki dźwigni - Kapitał Tier 1 w pełni wprowadzona definicja	5,14 %
Wskaźniki dźwigni - Kapitał Tier 1 definicja przejściowa	5,14 %

19. Stosowanie technik ograniczenia ryzyka kredytowego – art. 453 Rozporządzenia CRR

Zabezpieczenie wierzytelności ma na celu zapewnienie zwrotu należności Banku, w szczególności z tytułu udzielonego kredytu, pożyczki wraz z odsetkami, prowizjami i innymi kosztami lub wykonania przez dłużnika innego zobowiązania pieniężnego wobec Banku, w razie gdyby dłużnik nie wywiązał się w terminie z warunków umowy.

Warunkiem pozytywnej decyzji kredytowej jest dobra kondycja ekonomiczno-finansowa klienta oraz perspektywy rozwoju, zapewniające jego zdolność do spłaty zaciągniętego zobowiązania. Podstawowym źródłem spłaty są dochody dłużnika, dlatego nawet fakt przyjęcia zabezpieczenia o jak najwyższej, jakości nie wyłącza konieczności sporządzania szczegółowej analizy wniosku kredytowego, zgodnie z wewnętrznymi regulacjami Banku. W ocenie sytuacji ekonomiczno-finansowej klienta, Bank może uwzględnić możliwość ustanowienia prawnego zabezpieczenia spłat ekspozycji kredytowej, umożliwiającemu zaklasyfikowanie ekspozycji do kategorii „normalne” lub pozwalającego na zastąpienie oceny sytuacji ekonomiczno-finansowej dłużnika, oceną sytuacji ekonomiczno-finansowej wystawcy prawnego zabezpieczenia spłaty ekspozycji kredytowej.

W celu ograniczenia ryzyka kredytowego, Bank przyjmuje zabezpieczenia rzeczowe i instrumenty finansowe, stanowiące ochronę kredytową rzeczywistą oraz nierzeczywistą, w tym w szczególności:

- 1) zdeponowane w Banku środki pieniężne;
- 2) zdeponowane w banku będącym stroną trzecią, środki pieniężne lub bankowe instrumenty pieniężne na rachunku nie mającym charakteru powierniczego rachunku zastrzeżonego i objęte cesją lub przeniesieniem praw własności (nieodwołalnie) na rzecz Banku;
- 3) polisy ubezpieczeniowe na życie, z których prawa zostały przeniesione na Bank lub na których został ustanowiony zastaw na rzecz Banku;
- 4) gwarancje udzielone przez:
  - a) rządy i banki centralne,
  - b) podmioty sektora publicznego ekspozycjom traktowanym, jako ekspozycje wobec banków lub rządów centralnych w metodzie standardowej obliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego,
  - c) jednostki samorządu terytorialnego i władze lokalne,
  - d) banki

oraz inne zabezpieczenia pozwalające na pomniejszenie podstawy naliczania rezerwy celowej, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie zasad tworzenia rezerw celowych na ryzyko związane z działalnością banków (z późn. zm.).

Zabezpieczenie w formie hipoteki na nieruchomości zarówno mieszkalnej jak i komercyjnej, z uwagi na preferencyjny charakter wag ryzyka kredytowego przypisanego tym ekspozycjom, musi spełniać następujące warunki dodatkowe:

- 1) wartość nieruchomości, na której ustanowiono zabezpieczenie, nie może być zależna od wiarygodności kredytowej dłużnika (nie dotyczy to sytuacji, w której czynniki wyłącznie makroekonomiczne wpływają zarówno na wartość nieruchomości, jak i na zdolność kredytową dłużnika);
- 2) ryzyko kredytowe dłużnika nie może być zależne od przychodów generowanych przez nieruchomość lub projekt, stanowiące przedmiot zabezpieczenia, ale od zdolności dłużnika do spłaty zobowiązania z innych źródeł, co oznacza, że spłata zobowiązania nie może zależeć od przepływu środków pieniężnych, generowanego przez nieruchomość stanowiącą przedmiot zabezpieczenia;

- 3) nieruchomość musi być wyceniona przez niezależnego rzeczoznawcę według wartości rynkowej, a wartość rynkowa musi być jasno i przejrzysto udokumentowana;
- 4) wartość nieruchomości jest monitorowana regularnie, nie rzadziej niż raz w roku w przypadku nieruchomości komercyjnych i nie rzadziej, niż co trzy lata w przypadku nieruchomości mieszkalnych, przy czym istotne zmiany warunków rynkowych, pomniejszających ich wartość skutkują zwiększeniem częstotliwości monitoringu;
- 5) do monitorowania wartości nieruchomości i określania nieruchomości wymagającej ponownej wyceny mogą być wykorzystywane metody statystyczne;
- 6) jeżeli istnieją przesłanki wskazujące, że wartość nieruchomości mogła istotnie obniżyć się w stosunku do ogółu cen rynkowych na rynku nieruchomości, konieczna jest aktualizacja wyceny nieruchomości przez niezależnego rzeczoznawcę;
- 7) nieruchomość jest ubezpieczona.

Podejmując decyzję o zaangażowaniu kredytowym, Bank dąży do uzyskania pełnego zabezpieczenia o jak najwyższej, jakości przez cały okres kredytowania. Jakość zabezpieczenia oceniana jest według jego płynności, aktualnej wartości rynkowej, wpływu na poziom tworzonych rezerw oraz możliwość zmniejszenia wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka kredytowego.

W celu zmniejszenia ekspozycji na ryzyko kredytowe, przy ustanawianiu zabezpieczenia Bank stosuje zasadę dywersyfikacji, zarówno w zakresie zabezpieczeń rzeczowych, jak i osobistych.

Bez względu na to, czy przy obliczaniu kwot ekspozycji ważonych ryzykiem stosowane są techniki redukcji ryzyka kredytowego czy też nie, Bank dokonuje pełnej oceny ryzyka kredytowego ekspozycji kredytowych i przechowuje odpowiednią dokumentację w tym zakresie.

Przy wyborze zabezpieczeń Bank kieruje się rodzajem i wielkością kredytu, okresem kredytowania oraz oceną ryzyka kredytowego transakcji i innych zagrożeń.

Sporządził: Zespół Zarządzania Ryzykami, Analiz i Sprawozdawczości w składzie:

- 1) *Katarzyna Skrzyszewska* – **Katarzyna Barbara Skrzyszewska** Elektronicznie podpisany przez Katarzyna Barbara Skrzyszewska
Data: 2022.05.24 13:59:43 +02'00'
- 2) *Żaneta Włoch* – **Żaneta Włoch** Elektronicznie podpisany przez Żaneta Włoch
Data: 2022.05.24 13:58:39 +02'00'

Akceptował: Zarząd Banku Spółdzielczego w Lubartowie

- 1) *Zbigniew Kosik* – Prezes Zarządu – **Zbigniew Kosik** Elektronicznie podpisany przez Zbigniew Kosik
Data: 2022.05.24 14:10:11 +02'00'
- 2) *Mirosław Gajewski* – Wiceprezes Zarządu – **Mirosław Kazimierz Gajewski** Elektronicznie podpisany przez Mirosław Kazimierz Gajewski
Data: 2022.05.24 14:12:16 +02'00'
- 3) *Danuta Adameczek* – Wiceprezes Zarządu – **Signed by / Podpisano przez: Danuta Barbara Adameczek**

Date / Data: 2022-05-24 14:06

Lubartów, dnia 24 maja 2022 r.

Oświadczenia Zarządu Banku o zakresie ujawnień

Zarząd Banku Spółdzielczego w Lubartowie niniejszym oświadcza, że ustalenia opisane w Informacji są adekwatne do stanu faktycznego, a stosowane systemy zarządzania ryzykiem są odpowiednie z punktu widzenia profilu i strategii ryzyka Banku.

Lp.	Data	Imię i nazwisko	Stanowisko	Podpis
1.	24.05.2022 r.	Zbigniew Kosik	Prezes Zarządu	Zbigniew Kosik Elektronicznie podpisany przez Zbigniew Kosik Data: 2022.05.24 14:09:44 +02'00'
2.	24.05.2022 r.	Danuta Adameczek	Wiceprezes Zarządu	 Signed by / Podpisano przez: Danuta Barbara Adameczek Date / Data: 2022-05-24 14:07
3.	24.05.2022 r.	Mirosław Gajewski	Wiceprezes Zarządu	Mirosław Kazimierz Gajewski Elektronicznie podpisany przez Mirosław Kazimierz Gajewski Data: 2022.05.24 14:12:45 +02'00'